

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inostranstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izšla vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, petek 13. januarja 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Večji državni dohodki

V prvih osmih mesecih tekočega proračunskega leta so znašali drž. dohodki 8.170 milijonov din, za 50 milijonov več, kakor pa so bili proračunani. Državni izdatki pa so znašali v tem času 7.278 milijonov, t. j. za 841 milijonov din manj, kakor so bili proračunani. Presežek dohodkov nad izdatki je znašal v teh osmih mesecih nič manj ko 891,8 milijonov din.

Ko je nastopila gospodarska kriza in so se državni dohodki stalno krčili, ni bilo druge rešitve, kakor da so se skrčili tudi vsi državni izdatki. Treba je bilo pasove zadržati in vsak se je moral omejiti. Posebno pa so morali stisniti pasove državnih nameščenec, ki so doživeli kar štiri redukcije plač. Sedaj pa se je položaj spremenil in drž. dohodki so začeli zopet naraščati. Bilo bi zato logično, da bi se preveč stisnjeni pasovi zopet nekoliko razširili, ker je bilo že zadosti trpljenja zaradi preveč stisnjenih pasov.

Prepričani smo, da bi se danes to moglo tudi brez nevarnosti izvršiti. Dohodki države morajo naraščati že zaradi naraščanja prebivalstva. Zlasti ni nobene nevarnosti, da bi padli indirektni davki, od teh pa živi država v prvi vrsti. Splošno se tudi zatrjuje, da je pričakovati po vsem svetu zboljšanje gospodarske situacije, kar bo nujno povečalo državne dohodke. Polna možnost je s tem dana, da se preveč stisnjeni pasovi vsaj nekoliko popuste.

Je pa to tudi nujno potrebno. Draganja je začela poraščati in kaže se že tudi prva posledica draganja, da se odpovedujejo kolektivne pogodbe in da zahtevajo delavci zvišanje mezd. Jasno je, da bodo te zahteve tem glasnejše, čim kasneje se nekaj ukrene proti draganju. More se zgoditi, da bo Jugoslavijo znova zagrabil stavkovni val, če se ne bo pravočasno poskrbelo, da se olajša položaj delavcev.

Nihče nima tako velike dolžnosti, da stori nekaj za odpravo ali vsaj za omiljenje draganja ko država. Najmanj, kar se mora pričakovati pa je to, da država ne povzroča draganja. A danes jo povzroča. Prevelika je davščina na sladkor, preveč pobira država trošarin, prevelike so prevozne tarife, premočno je davčno breme. Vse to podražuje življenje in manjša konkurenčno sposobnost naših podjetij, s tem pa tudi ovira resnično poživljenje našega gospodarskega življenja.

Posebno pa pritiskajo vse gospodarsko življenje one davščine, ki direktno podražujejo proizvodnjo. Vsaj te davščine bi se morale omiliti. Nobenega dvoma ni, da bo vsako omiljenje davčnega bremena takoj dvignilo podjetnost in povečalo zaposlitev ljudi. Vsak nov zaposlenec pa je tudi nov davkoplačevalec. Zato bo dejansko država, če zniža davčno breme, mnogo manj izgubila dohodkov, kakor pa bi izgubila po računih. V znatni meri bi bila ta izguba kompenzirana v večjem prometu.

Preveč zadržane pasove je treba olajšati ali pa nima ves višek državnih dohodkov pravega smisla. Vendar ne bodo ljudje morali trpeti pomanjkanja, če pa so državne blagajne polne. To trpljenje je bilo utemeljeno le takrat, kadar so bile blagajne prazne.

Da bi mogli podjetniki kar na-

prej plačevati višje mezde, nikakor ni misliti, zlasti še, ko so bili z novimi socialnimi dajatvami prav zelo obremenjeni. Položaj delavcev se more zato zboljšati le z zmanjšanjem draganja. To pa je tudi dosegljivo. Poceniti bi se mogla moka, poceniti bi se mogel sladkor, poceniti električni tok in poceniti tudi stanovanja. Ze samo s tem bi bil položaj delavcev bistveno olajšan.

Sedaj pa bi bil tudi čas, da se država spomni svojih državnih nameščenec in da jim vrne vsaj del reduciranih plač. Zlasti nižji državni nameščenec prejema tako nizke plače, da ne zadostujejo niti za eksistenčni minimum. In da res ne zadostujejo, kažejo velike zadolžitve železničarjev in drugih le v prejasni meri.

Ponavljamo: Ko je bila kriza, so

se morali pasovi stisniti. Sedaj pa, ko je kriza prenehala in ko so začeli državni dohodki v razveseljivi meri rasti, je tudi čas, da se olajša ljudem življenje, da bodo mogli bolj svobodno dihati. To more država storiti tem lažje, ker ima sploh vedno možnost, da pasove znova pritegne, če bi to postalo potrebno. Danes pa to potrebe ni, kakor pravijo presežki državnih dohodkov nad izdatki.

raza tendence, ki se naj bi uveljavile v naši lesni izvozni trgovini. Te tendence, ki se podpirajo od zelo močne strani, bi bile v glavnem naslednje:

V državnem interesu bi bilo, da bi se bolj pospeševal izvoz lesa v neklirinske ko pa v klirinske države. V ta namen se predlaga, da bi se izvoz v klirinske države obremenil s posebnimi pristojbinami, ki bi se stekale v poseben fond, iz katerega bi se pospeševal izvoz v neklirinske države z dajanjem izvoznih premij.

Kakor je ta tendenca iz deviznih razlogov razumljiva, pa je izvozniki le ne morejo sprejeti. Prvič treba poudariti, da bi ilak vsi izvozniki raje izvažali v neklirinske ko v klirinske države, ker ima vsak raje takojšnje plačilo v svobodnih devizah, kakor pa da čaka na izplačilo v kliringu. Za pospeševanje izvoza v neklirinske države so prav gotovo vsi lesni izvozniki.

Odklanjajo pa obremenitev izvoza v klirinske države, ker bi mogla ta obremenitev ves izvoz ustaviti. Zaslugek pri tej trgovini nikakor ni tako visok, da bi prenesel nove obremenitve. Ze celo pa je nemogoče, da bi to breme, ki bi bilo v interesu vse države, nosil le majhen odstotek prebivalstva. Če se že hoče podpirati izvoz v neklirinske države, potem se naj k temu pritegnejo žitodolni kraji, ki so v zadnjih letih ogromno zaslužili, da je tudi vrednost zemlje narasla od 6 na 16 tisoč din. Sicer pa ni razvidno, zakaj se ne bi forsiral tudi izvoz žita v neklirinske države? Zakaj pa izvažati? Prizad žito le v klirinske države?

Sicer pa itak ni treba za izvoz v neklirinske države storiti nič drugega, kakor da se plačuje izvoznikom funt po polni vrednosti, pa bodo vsi zopet konkurenčni in izvoz bo zopet mogel.

Svoje poročilo je zaključil predsednik Škrbec še z razkritjem nekaterih zelo nevarnih pojavov v zunanji trgovini in ki nujno silijo vse lesne izvoznike h krepkejši organizaciji.

Debata

Takoj po poročilu predsednika se je razvila živahna in zelo stvarna debata, ki jo je otvoril inž. Zupančič. Opozarjal je, da je le malo upanja na zboljšanje lesne trgovine z Italijo, ker se pripravlja v Italiji monopolizacija vse lesne trgovine. Izvoz v neklirinske države je zato potreben. Veliko oboroževanje, ki se je po vsem svetu začelo, je veljavno lesa znižalo in danes imata prednost cement in železo.

G. Fridrich omenja, da je monopolizacija lesne trgovine v Italiji že sklenjena stvar in bo 20. januarja že začela delovati osrednja nakupna lesna centrala. Določeni so tudi že zastopniki te centralne v Trstu in na Reki. Italijanski trgovci bodo mogli sicer še sami nakupovati les, toda vsa plačila bodo šla le po novi centrali, ki bo za svoje delo pobirala po 15 lir za kub meter.

Se cela vrsta drugih lesnih trgovcev, ko g. Petrič, Majaron, Gorjanec, Kuharič in drugi so se oglašili k debati in rdeča nit njih izvajanja je bila, da se v najdem času uveljavljajo v lesni trgovini z drugimi državami favoriziranja v korist nekaterih posameznikov. Vedno nujneje postaja, da tudi naši lesni izvozniki ustanove svojo prodajno centralo, ki pa naj bo v

Za boljšo organizacijo lesnega izvoza

Seja Osrednjega odseka lesnih trgovcev

Slovenska lesna trgovina preživlja že celih osem let težke in razburljive čase in samo velika vztrajnost, iniciativnost ter izkušnost slovenskih lesnih trgovcev in industrialcev so omogočile, da je premagala lesna izvozna trgovina vsaj najhujše težave. Vseh pa seveda ni bilo mogoče premagati, ker je bilo teh preveč in ker so tudi naši odločujoči činitelji pokazali mnogo premalo razumevanja za zahteve in potrebe naše lesne izvozne trgovine. V teh osmih letih je doživela naša lesna izvozna trgovina včasih tako težke udarce, kakor zlasti za časa sankcij, da bi morala vsa propasti, če ne bi slopeti na tako solidnih temeljih. Po odpravi sankcij je vse pričakovato, da se bo začel mogočen dvig lesne izvozne trgovine, toda ta pričakovanja se niso niti najmanj uresničila. Nastala so sicer hipna zboljšanja, da se je za kratek čas odprl izvoz v Anglijo in izvoz v Nemčijo, toda pravega zboljšanja ni bilo in vse govorice o novi lesni konjunkturi so se izkazale žal le kot — govorice, ki niso imele realne podlage.

V zadnjem času pa so zaradi diriganega gospodarstva v drugih državah nastale nove težkoče in postalo je jasno, da bo mogla naša lesna izvozna trgovina te težave res premagati le, če se bo tudi sama bolj organizirala. Slovenski lesni trgovci so to zahtevo sedanjega časa tudi dobro razumeli in bilo bi tudi čudno, če je ne bi razumeli, saj so že pred sedmimi leti sami od sebe izdelali popoln načrt za takšno organizacijo. Zal pa tudi takrat niso na odločujočih mestih našli pravega razumevanja in posledica tega je bila, da so bili zapravljeni milijoni.

V vseh teh osmih letih se je jasno pokazalo, da so naši lesni trgovci in industrialci vedno pravilno presojali položaj in da so se tudi vedno znali prilagoditi novim zahtevam zunanjih trgov. Mnogo težkih razočaranj bi bilo prihranjenih našemu gospodarstvu, če bi se zahteve naših lesnih gospodarskih ljudi vedno upoštevale. Upajmo, da se bo to zgodilo vsaj v bodoče!

Kakšen je danes položaj na lesnem trgu in kaj je treba storiti, da oživi naša lesna izvozna trgovina, o tem je bila podana jasna slika na včerajšnji seji Osrednjega odseka lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj.

Seja se je pričela ob 10. dopoldne v sejni dvorani Trgovskega doma ter so se je udeležili zastopniki lesnih trgovcev iz vseh glavnih slovenskih lesnih okrajev. Sejo je vodil predsednik odseka g. Franjo Škrbec, ki je tudi podal uvodno poročilo.

Poročilo predsednika Škrbca

Uvodoma je omenil, da se je Osrednji odsek obrnil na vse lesne sekcije, da podrobno poročajo o stanju lesne trgovine v njih območju. Večina sekcij je tudi ta poročila poslala, da je celotna slika našega lesnega trga jasna. Z vsi odkritostjo je nato predsednik Škrbec podal to poročilo in navedel tudi celo vrsto zanimivih podrobnosti, ki jih je podkrepil tudi z zanesljivimi informacijami. Vseh teh podrobnosti seveda ne moremo tu navesti, temveč se moramo omejiti na to, da iz celotnega poročila predsednika Škrbca podamo glavne in najbolj važne podatke in misli.

Zboljšanje na domačem trgu

V glavnem je mogoče označiti situacijo na našem domačem lesnem trgu v preteklem letu kot relativno stabilno. Cene niso dosti padale, a se tudi ne dosti dvigale. Razveseljivo je, da se je konsum lesa na domačem trgu dvignil. Zlasti Vojvodina je lani konsumirala mnogo več lesa. To je v glavnem posledica ugodne žetve

in ugodnih cen, ker se je kupna moč vojvodinskega prebivalstva močno dvignila. Od tega je imela tudi Slovenija svoj dobiček ter je šlo v Vojvodino precej slovenskega lesa, da so se zaloge znatno zmanjšale.

Zelo močan konsument lesa je tudi Beograd. Zlasti stavbenega lesa gre dosti v Beograd, ker je prav tu stavbena delavnost vedno živahna. Od tega pa je nekaj imela le bivša Štajerska, dočim Kranjska prav nič. Konkurenčen je bil namreč v Beogradu samo oni slovenski les, ki je šel tja po vodi. Samo ta les ni plačal prevelikih prevoznih stroškov. Poleg tega pa je postala tudi Srbija sama v zadnjem času močan producent, zelo pa konkurira na beograjskem trgu tudi les iz Bosne, ki se nudi tudi po ugodnejših cenah. Okrepitev domačega trga je le deloma koristila slovenski lesni trgovini.

Položaj na tujih trgih

V lesni trgovini z Grčijo so se dosegle primerne cene. Vendar pa se niso izvozile velike količine. V Madžarsko se je poslalo nekaj

našega lesa, toda bilo bi silno pretirano, če bi tu govorili o konjunkturi. O tej sploh ne more biti govora, dokler vlada na tem trgu tako velika negotovost. Saj nihče prav ne ve, koliko časa bodo veljali določeni kontingenti, kako bo s cenami in plačili.

Zelo delikaten je položaj lesne trgovine z Nemčijo. Po časopisih se je sicer mnogo pisalo, kako ugodno se razvija lesna trgovina, vendar ta poročila niso čisto točna. Pri tem pa se niti najmanj ne upoštevajo vse težave, ki jih je treba premagovati pri tej kupčiji. Koliko kontraktov, koliko korespondence je bilo treba, da se je posel tudi v resnici izvršil! Res je, da se je iz Jugoslavije več eksportiralo lesa, toda Slovenija je bila pri tem le malo udeležena. Da ni lesna trgovina z Nemčijo na višku, se vidi tudi iz tega, da smo mi zahtevali zvišanje sedanje lesne kvote, dejansko pa je bila ta znižana od 11 na 8% vsega našega izvoza v Nemčijo.

O lesni trgovini s Francijo in Španijo se sploh ne more govoriti, tako malo je je bilo.

Izvoz v Anglijo pa je silno padel, zlasti pa izvoz slovenskega lesa. Po vseh prejetih poročilih moramo reči, da je padel za 80%. Da je ta izvoz padel, je glavni vzrok to, ker ne dobe izvozniki svoje funte plačane v polni vrednosti in zato ne morejo z uspehom konkurirati na angleškem trgu.

V Argentino in Indijo je šlo našega lesa le malo, predvsem zaradi pomanjkanja dobrih trgovinskih pogodb.

Italija je bila nekdanj naš najboljši trg in vsi želimo, da dobimo ta trg nazaj. Zaradi strukture italijanskega gospodarstva ter še bolj zaradi sedanje italijanske gospodarske politike, da moremo izvoziti v Italijo le toliko, kolikor iz nje uvozimo.

Perspektive za bodoči razvoj lesne trgovine torej nikakor niso rožnate in ni še računati z nikako konjunkturo. Zlasti pa je treba podčrtati to, da je postala izvozna lesna trgovina zaradi vsemogočih in nemogočih predpisov že prava loterija, posebno zaradi čisto nepreračunljivih delitev uvoznih dovoljenj. Ta so res nekake srečke.

Kako dvigniti izvoz

Predsednik Škrbec je nato poročal o zadnji seji ožjega strokovnega lesnega odbora pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Na tej seji so jasno prišle do iz-

dobrih odnosih s podobno centralo, ki se je že ustanovila.

Posebej se je v debati naglašalo, da so slovenski lesni trgovci že pred sedmimi leti izdelali popoln načrt za ustanovitev enotne organizacije lesnih izvoznikov. Ta je danes še posebej potrebna in bi se morala čimprej ustanoviti. Seveda pa njena centrala ne bi smela biti v Beogradu, ker bi potem nastala nevarnost, da bi se z izvozniki položaj še poslabšal.

Vsa debata je pokazala popolno solidarnost lesnih trgovcev in je potrdila tudi preizkušeno resnico, da naši lesni trgovci pravilno presojajo položaj. Sprejetih je bilo več sklepov, med drugimi tudi sklep, da se pripridi poučno potovanje v Nemčijo in da se pri tej priliki navežejo tudi osebni stiki z nemškimi uvozniki.

Nadalje se je sklenilo, da se odkloni predlog o prepovedi izvoza črnega gabra. Sprejet je bil tudi predlog predsedništva o določevanju teže lesa.

Ko so bili sprejeti še nekateri drugi sklepi, je predsednik Skrbec zaključil ob 1. uri sejo.

Proračun in računski zaključek osrednje lesne sekcije

Dodatno k poročilu o seji Osrednje lesnega odseka moramo še omeniti, da je takoj v začetku seje poročal zvezni blagajnik Pavel Fabiani o računskem zaključku in o proračunu Osrednjega lesnega odseka. Med drugim je omenil, da je bilo delo odseka precej ovirano zaradi nerednega plačevanja članarine. Dostikrat je morala odseku priskočiti na pomoč blagajna zveze, ki pa tudi ni bogata. Prosi zato vse, da poskrbe za redno plačevanje članarine. Nato je poročal o proračunu, ki izkazuje aktiven saldo, če se bo seveda vsa članarina plačala. Tako računski zaključek ko proračun je seja odobrila.

Pripominjamo še naslednje. Članarina za Osrednji odsek res ni visoka in znaša na leto za člana le 21 din. Pri najboljši volji ni mogoče ukreniti drugače, kakor da pobirajo članarino sekcije oz. združenja. Naj zato združenja to svojo dolžnost tudi store, ker brez denarja ni muzike in brez žrtv ni uspehov.

Žaljevo novoletno voščilo

Koledarčke v tujem jeziku odklanjamo

Prijatelj lista nam piše: Za novoletno voščilo sem prejel od tvrdke »Juganik« v Zagrebu, ki pri nas zastopa znano I. G. Farbenindustrijo, koledarčke v nemškem jeziku. Koledarčke sem takoj poslal nazaj, ker smatram naravnost za žaljevo, če mi kdo pošilja koledarčke v nemškem jeziku. Že zelo pa se moram čuditi, da kaj takega stori Farbenindustrija, ki ima v naši državi tako obsežno klientelo, da vzdržuje v Jugoslaviji svoje stalno zastopstvo. Zlasti danes, ko je industrija koledarčkov tako razvita, da more že manjši trgovec postreči svojim odjemalcem s slovenskim koledarčkom, je več ko čudno, da ne zna tega storiti velika I. G. Farbenindustrija. Tem bolj se moramo nastopanju te velike firme čuditi, ker vemo, da je v poslovnem oziru na višku. Ali pa morda misli, da so pri nas ljudje brez vsake nacionalne zavesti in da so morda celo zadovoljni, če dobe koledar v tujem jeziku? Malo boljše poznavanje naših ljudi bi pač smeli pričakovati od firme, ki ima pri nas tako lepe zaslužke.

Vse poslovne ljudi pa pozivamo, da brezobzirno vrnejo ne samo vse nemške koledarčke, temveč tudi vse tuje tiskovine. Kdor hoče od nas zaslužiti, naj ima vsaj toliko takta, da ne žali našega narodnega čuta!

Ob novem letu obnovite naročnino za »Trgovski list«!

Še o prijavi pridobnine

Kdaj so tisti davčni zavezanci, katerih dohodki so se bistveno zvišali, dolžni vložiti prijavo za pridobnino za leto 1939?

Ministrstvo za finance je z razpisom br. 86.774/III z dne 21. decembra odredilo, da morajo davčni zavezanci za pridobnino, katerih dohodki so se v l. 1938. bistveno (za več nego 25%) zvišali, iz lastne iniciative vložiti davčne prijave in sicer v obdobju roku, to je v času od 16. I. do 14. II. 1939. Davkoplačevalce, ki bi te dolžnosti ne izpolnili, bodo morale davčne uprave, če ugotove, da so se njihovi dohodki bistveno zvišali, v roku od 20.—27. II. 1939. individualno pozvati, da vložijo prijavo.

Ta razpis v tem oziru ni v skladu z zakonom o neposrednih davkih. Po čl. 125 tega zakona so dolžni samo oni davčni zavezanci vložiti prijavo iz lastne iniciative v obdobju roku, to je od 16. I. do 14. II. 1939., kateri reflektirajo na novo odmero, ker se jim je dohodek znižal za več nego 25%. Na-

sprotno pa mora po tem členu davčna uprava sama v obdobju roku, to je od 16. I. do 14. II. 1939. pozvati davčne zavezance, za katere na osnovi uradnih zbranih podatkov ugotovi, da se jim je dohodek v minulem letu bistveno povečal, naj vložijo redno davčno prijavo.

Davčni zavezanci, katerim se je dohodek v preteklem letu bistveno (za najmanj 25%) zvišal, niso torej dolžni, da vložijo prijavo iz lastne iniciative, pač pa je davčna uprava dolžna, da jih v teku, to je v obdobju roku pozove, naj vložijo prijavo.

Uvodoma navedeni razpis pomeni torej v skladu z zakonom o neposrednih davkih, ki nalaga v primeru, da se je dohodek za več nego 25% zvišal, davčni upravi dolžnost, da pozove davčne zavezance, naj vložijo prijavo. V smislu običajnih načel o dokazu pa je tudi

dolžna, da davčnemu zavezancu priobči uradno zbrane podatke, na katerih podlagi sklepa, da se jim je dohodek zvišal za več nego 25%. Ministrstvo za finance je protivno zakonu dolžnost vlaganja prijave prevajalo na davčne zavezance, zbog česar je prekoračilo po zakonu dano pooblastilo. Po preteku obdobja roka davčna uprava nikakor ni upravičena, da zahteva prijave, če ni tega storila v obdobju roku.

Opozarjamo interese na te ugotovitve z vabilom, da se jih poslužijo, ker ne gre, da bi ministrstvo za finance od njih nekaj zahtevalo, česar po zakonu ni upravičeno.

V tem smislu je tolmačila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo ministrstvu želje in zahteve interesentov in nujno priporočala ministrstvu, da uvodoma omenjeni razpis prilagodi zakonu.

Povečan konsum živil

Večji dovoz na mariborski trg leta 1938

Čeprav se v splošnem ne vidi, je vendarle resnica, da je s popuščanjem gospodarske krize tudi v naših krajih zadnji dve leti kupna moč prebivalstva nekoliko napredovala. Razmere seveda še dolgo niso rožnate in bo pri nas v Mariboru poteklo še mnogo vode po Dravi, preden se bodo odpravile posledice gospodarske stiske, ki je toliko let držala v objemu ves svet. Največje zlo v naši državi je v tem, da je gospodarska struktura posameznih pokrajin različna in da se tudi z vladne mišje ne reže kruh vsem krajem enako. Zato so posledice krize pri nas v Sloveniji še vedno tako zelo občutne in se razmere le prav polagoma boljšajo, dočim si drugod v državi gospodarstvo hitreje utira boljšo pot.

Da polagoma mineva sedem suhih let, opazujemo v Mariboru najbolj na konsumu živil. Kajti naprej si bo oni, ki pride do nekaj več denarja, privoščil pošteno hrano in se bo topleje oblekel. Promet v živilski in oblačilni stroki je zato najboljši barometer za razvoj gospodarskih razmer. Pri ekonomsko najslabše stoječem prebivalstvu Jugoslavije, v Bosni, severni Dalmaciji in Črni gori, se opaža dvig kupne moči predvsem v večji porabi pšenice in nazadovanju konsumne koruze, ki je do sedaj večinoma služila širokim plastem prebivalstva za glavno hrano.

Pogled v statistiko živil, ki so se lani trošila v Mariboru, nam kaže zadovoljivo povečanje kupne moči. Dovozi so bili v glavnem večji kot leta 1937., zlasti krompirja, zelja, žita, krme in divjačine, nazadovol pa je dovoz perutnine, rib, čebule in sadja. Kar se sadja tiče, je nazadovanje dovoza razumljivo, ako pomislimo, da je bil predlanskem izvoz skrajno nezadovoljiv in so zato kmetje jabolka in grozdje bolj nosili na trg v Mariboru. Letos pa je šlo v inozemstvo iz okolice Maribora okrog 2 tisoč 700 vagonov jabolk v tujino, večinoma v Nemčijo. Zato je bil tudi dovoz v Maribor precej manjši kot prejšnja leta. Pojedlo se je tudi manj piščet, ker se je perut-

nina podražila, dočim je bila pred dvema, tremi leti perutnina skoraj cenejša kot goveje meso in so piščeta prišla tudi na mizo revnejših slojev. Precej je nazadoval dogon živine in svinj, to pa iz razloga, ker je lani močno bila razširjena v severni Sloveniji slinavka in parkljevka.

Na mariborski trg je prišlo lani 2489 zaklanih svinj, 71.759 kljunov perutnine, 1608 domačih zajcev, 317 kozličev, 18 jagnjet, 8764 kg morskih rib, 2961 kg sladkovodnih rib, 2778 voz krompirja, 646 voz čebule in 473 voz zelja, 5675 vreč raznega žita in končno 1977 voz in približno 9000 košar sadja, večinoma jabolk, grozdja in češenj. Na sejme je bilo prignanih ali pripeljanih 10.188 repov goveje živine, 187 konj in le 5121 svinj. Povpraševanje po svinjah je bilo večje kot po živini in ni bilo prodanih

niti polovica goved in konjev, svinj pa nad dve tretjini. Krme je bilo pripeljane na mariborski trg 630 voz. Tudi tu se opažajo posledice slinavke in parkljevke, ker je bil tudi dovoz krme precej časa prepovedan.

Lani so cene živilom precej poskočile, od česar je profitiral kmet, meščin s stalnimi prejemki pa tega pojava nikakor niso bili veseli, saj pomeni vsaka podražitev, pa najsi bo še tako majhna, omejitev izdatkov za druge potrebščine. Meso se je podražilo povprečno za 2 dinarja pri kilogramu, ravno tako tudi slanina, mast in drugi mesni izdelki. Občutno je bilo poleti povišanje cene kruha za povprečno 80 par pri kilogramu, t. j. približno za eno četrtino osnovne cene. Ko je zaradi izvrstne letine pšenice v jeseni nazadovala cena moke, so tudi peki znižali cene kruhu. Zelo pa se je zadnje mesece podražila krma, za 30 do 40 dinarjev pri metriskem stolu, kar seveda zopet vpliva na cene živini.

A. B.

Statistika slovenskega trgovstva v letu 1938

Tajništvo Zveze trg. združenj je izdelalo za mesec september 1938. podrobno statistiko o članstvu trgovskih združenj. Ker so vsa združenja včlanjena pri Zvezi, je ta statistika identična s statistiko slovenskega trgovstva.

Združenje	Števílo				
	članov	učenk	učencev	pomočnikov	pomočnic
Brežice	148	21	60	49	20
Celje-mesto	351	36	73	335	212
Celje-srezi	641	69	85	116	146
Črnomelj	183	12	20	13	12
Dolnja Lendava	215	11	16	—	—
Kamnik	359	24	25	41	57
Kočevje	137	3	21	—	—
Kranj	434	43	34	86	96
Krško	198	26	25	48	53
Laško	182	29	35	64	42
Litija	326	31	17	25	43
Ljubljana-mesto	1389	122	124	416	481
Ljubljana-okolica	463	29	8	24	25
Ljutomer	214	10	30	61	46
Logatec	262	12	20	70	52
Maribor-mesto	609	66	77	223	198
Maribor-sreza	345	20	40	55	66
Murska Sobota	395	4	23	59	22
Novo mesto	294	33	31	26	31
Ormož	93	7	14	13	2
Ptuj-mesto	160	19	28	91	83
Ptuj-okolica	203	15	13	24	12
Radovljica	416	47	32	33	74
Ribnica	218	10	8	24	29
Slov. Bistrica	98	12	13	12	7
Slov. Konjice	135	16	21	40	25
Slovenj Gradec	403	21	57	54	22
Sv. Lenart	86	12	2	—	—
Škofja Loka	236	10	19	8	33
Skupaj	9193	770	971	2010	1889

Politične vesti

Prvi večji sprejem so priredili Italijani angl. min. predsedniku Chamberlainu in zun. ministru Halifaxu v Genovi. Posebno svečan pa je bil sprejem obeh angleških ministrov v Rimu, kjer ju je pri-

čakoval Mussolini in vsi člani italijanske vlade. Pred železniško postajo je bila zbrana velika množica ljudstva, ki je navdušeno pozdravljala oba angleška državnika. S kolodvoza sta se odpravljala Chamberlain in Halifax v vilo Madame, kjer bosta stanovala kot gosta fašistične vlade.

Prvi sestanek Chamberlaina in Halifaxa z Mussolinijem in grofom Ciano je bil ob 6. popoldne

in je trajal poldrugo uro. O sestanku samem ni bilo izdano nobeno oficialno poročilo.

Na banketu, ki je bil zvečer prirejen v čast angleških gostov, je pozdravil goste Mussolini z zdravico, v kateri je dejal, da je ne navadno srečen, ko more izreči svojo dobrodošlico. Nato se je zlasti spominjal zaslug Chamberlaina, ki je s svojimi potovanji v Nemčijo in s sporazumom v Münchnu rešil evropski mir. Nato je naglasil, da je postavil angleško-italijanski sporazum, ki je stopil pred dnevi v veljavo, odnošaje med Vel. Britanijo in Italijo na trdno podlagu. Ta sporazum pa je pokazal tudi novo pot za evropsko sodelovanje v svrhu ohranitve evropskega mira. To je tudi želja Italije in v tej želji napaja na zdravje britanske kraljevske dvojice ter na napredek vsega angleškega naroda.

Chamberlain je v odgovoru na Mussolinijevo zdravico dejal, da ga je prirsni sprejem globoko ganil. Dolžan je veliko zahvalo Mussoliniju, ker je omogočil Münchenski sestanek. Prišel je v Rim kot zastopnik velikega naroda, ki hoče z vsakim narodom voditi miroljubno politiko. Srečen je, ker more reči, da sta dali britanska in italijanska vlada dokaze takšne politike. Prepričan je, da so interesi Italije in Vel. Britanije v Sredozemskem morju za obe državi skupne življenjske važnosti in da ne posegajo v interese drugih držav. Prepričan je, da bo angleško-italijanski sporazum pomenil novo poglavje v evropski politiki ter da bo koristil bodočnosti Evrope. Želi, da bi oba naroda skupno sodelovala na ohranitvi miru v Evropi.

Vsi italijanski listi objavljajo celostanska poročila o sprejemu in pomenu Chamberlainovega obiska. O vsebini razgovorov sicer nič ne poročajo, pač pa dostavljajo, da gre za sestanek državnikov dveh imperijev in da naj ta sestanek omogoči prepoved Evrope. Italija nima do Vel. Britanije nobenih zahtev ter želi Italija samo to, da se nadaljuje v Münchnu začeta politika.

Italija zahteva od Francije, kakor piše znani francoski časnikar Sauerwein, naslednje: Džibuti: internacionalizacijo pristanišča ali vsaj svobodno cono v pristanišču. Odstop železnice Adis Abeba—Džibuti ali vsaj odstope novih delnic železnice Italiji. Popolno spremembo statuta Sueške družbe, da bi v njej sodelovala poleg Italije tudi Nemčija ali vsaj zastopstvo Italije v upravi družbe. Prosto naseljevanje Italijanov v Tunisu in dovolitev posebnega statuta za Italijane v francoskih kolonijah. Po informacijah Sauerweina Italija teritorialnih zahtev ne bo postavila.

Po pisavi francoskih listov bi Francija na večino teh zahtev pristala.

Ce bo potovanje ministrskega predsednika Chamberlaina v Rim uspešno, potem po informacijah angleških listov ne bo letos volitev v angleški parlament.

O sestanku Hitlerja z Beckom se naknadno še poroča, da je bil sestanek zelo prijateljski in da je Hitler zahteval od Becka, da v roku 6 tednov definitivno odgovori na nemške predloge glede rešitve vzhodnega vprašanja, ker mora dotedaj napraviti Nemčija važne sklepe. Nemčija pričakuje od Poljske oboroženo nevtralnost. Želja Nemčije je nadalje, da se ustanovi blok vzhodnih držav pod vodstvom Poljske in s sodelovanjem Nemčije.

Francoski parlament se je zopet sestel. Za predsednika zbornice je bil znova z veliko večino izvoljen Herriot, ki sploh ni imel protikandidata.

Za šestega podpredsednika francoskega parlamenta je bil izvoljen črnc Candare, poslanec iz Guadalupe, proti desničarskemu kandidatu Valetesu.

Ofenziva Francovih čet se še vedno nadaljuje ter so nacionalisti oddaljeni od Barcelone le še 70 kilometrov, kakor se poroča iz nacionalističnega tabora. Se nadalje pa prodirajo republikanci v Estremaduri.

Madžarska vlada namerava uvesti postopoma na Madžarskem fašizem, kakor poroča navadno informirani »Giornale d'Italia«. Napoved italijanskega lista je vzbudila na Madžarskem velikansko senzacijo. Opozicija je sklenila, da bo zaradi tega v parlamentu interpelirala vlado. Grof Bethlen je naglasil, da zahteva po uvedbi fašističnega režima prav gotovo ni prišla iz Rima, temveč da jo je skuhala Imređyeva vlada. Z uvedbo fašističnega režima ne bi Madžarska zunanje-politično nič pridobila, poslabšal pa bi se njen notranjopolitični položaj, ker ljudstvo fašizma ne mara. Opozicija se bo zato proti uvedbi tega sistema borila.

Turška vlada je predlagala Franciji, da ji ta odstopi severno Sirijo. Turčija pa bi bila v kompenzacijo za to nevtralna pri vsakem konfliktu, ki bi ga imela Francija.

Kriza naše industrije za predelavo mesa

Naša mesna industrija je večino svojih izdelkov izvažala v Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo. S priključitvijo Avstrije in sudetskih krajev k Nemčiji je padel izvoz te industrije za 30 %. Vrh tega pa so bile po dogovoru našega Zavoda za pospeševanje zun. trgovine s pristojnimi nemškimi uradi cene mesnih izdelkov znižane za 10 %. V tretje gre rado, pravi pregovor, in nato je še Zavod za pospeševanje zun. trgovine povečal svoje takse. Posledica tega je, da je naša mesopredelovalna industrija začela v krizo, kakršne ni doživela vseh zadnjih 15 let. Nadaljnja posledica te krize je, da so nekatere industrije že začele odpuščati delavce in to ravno sedaj, ko je za to industrijo najbolj ugodna sezona. Če industrije za predelavo mesa ne bodo obratovale, bo seveda tudi padel konsum živine, kar bo povzročilo padec cen in bo s tem prizadet tudi naš živinorej. Mislimo, da bi drugod na drug način »pospeševali« domačo industrijo.

Tujski promet v Ptuj

Je bil lani manj živahen. Prijavljenih je bilo 2246 tujcev (2302 leta 1937.) s 7586 (9916) nočninami. Tujcev je bilo 723 (887) s 4754 (7465) nočninami. Iz teh števil se vidi, da je tujski promet v primeri z letom 1937. precej nazadovale. Sicer pa se ni čuditi, če pomislimo, da je v septembru visel mir le na eni niti, kar je seveda znatno jemalo ljudem veselje do potovanja in do letovišč. Razen tega je bila spomladi Avstrija združena z Nemčijo, zbog česar je bil poset Avstrije precej pičel. Upati je, da se bodo letos razmere popravile in da bo tujski promet tokrat pokazal zadovoljivejše številke.

Statistika konkurzov in prisilnih poravnav

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. decembra naslednjo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

Otvorjeni konkurzi:

Dravska banovina 4 (1), savska 1 (—), vrbaska — (1), primorska — (2), drinska — (—), zetska — (—), donavska 2 (2), moravska — (2), vardarska — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (2).

Razglašene prisilne poravnave izven konkurza:

Dravska banovina — (7), savska 1 (4), vrbaska — (—), primorska — (—), drinska — (1), zetska — (—), donavska 4 (1), moravska — (—), vardarska — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2).

Končana konkurzna postopanja:

Dravska banovina 4 (2), savska 2 (—), vrbaska — (—), primorska 1 (2), drinska — (—), zetska — (2), donavska 2 (14), moravska 2 (3), vardarska 1 (6), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (3).

Potrjene prisilne poravnave:

Dravska banovina 6 (—), savska 4 (2), vrbaska — (—), primorska — (—), drinska 1 (1), zetska — (—), donavska 2 (—), moravska — (—), vardarska — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (1).

Davčna uprava v Mariboru

opozarja lastnike vozil, da morajo v smislu veljavnih predpisov do konca februarja prijaviti policiji svoja vozila in plačati ustrezno prijavnino ter druge pristojbine. Zlasti velja to za prispevek za državni cestni fond, ki je bil uveden lanske poletje. Prispevek znaša za avtomobil 200, za motorno kolo 50, s priklopo 75 in za dvokolo ter za kočijo 10 dinarjev na leto. Plačati je tudi prispevek za drugo polovico lanskega leta v izmeri polovice navedenih zneskov. Vse podatke je treba natančno vpisati na predpisane vprašalne pole, ki se dobe na policiji. Opozorjamo, da je treba izvršiti prijave v predpisanem roku, sicer se odmerijo občutne denarne kazni.

Gospodarski interesi Francije v Sredozemskem morju

V prejšnji številki smo razložili angleške gosp. interese v Sredozemskem morju. Poudarili smo, da je glavni interes Vel. Britanije v tem, da je zagotovljena britanskim ladjam svobodna pot skozi Sredozemsko morje, v drugi vrsti pa prihajajo v poštev še gospodarski interesi Vel. Britanije v sredozemskih deželah, predvsem v Egiptu in Palestini. A tudi Sueski prekop je že izgubil na svojem pomenu, ker je pot okoli Afrike za velik del tovorov cenejša ko skozi Sueski prekop.

Tudi Francija je močno zainteresirana na svobodni poti skozi Sredozemsko morje, ker gre tod njena zveza z Indokino ter z drugimi francoskimi vzhodnimi protektorati. Važna pa je svobodna pot skozi Sredozemsko morje za Francijo tudi zaradi Sirije in njene pristanišča Tripoli, kamor prihaja iraški petrolej. Končno so važni tudi močni finančni interesi, ki jih ima še vedno Francija v Egiptu, Turčiji in drugih državah. Kljub temu pa nima svobodna pot skozi Suez za Francijo dosti večjega pomena ko n. pr. za Nizozemsko in njeno zvezo z Nizozemsko Indijo.

Pri vsej važnosti so torej francoski interesi v vzhodnem delu Sredozemskega morja v primeri z onimi v zapadnem delu le postranskega pomena, kajti glavni interesi Francije se koncentrirajo v njenih treh zapadnih afriških deželah: v Alžiru, Tunisu in Maroku. Tu je francoski rezervoar sil, ki je mnogo važnejši ko vse druge francoske kolonije. Opra na te tri kolonije je Francija gledala vseh glavnih surovin razen petroleja gospodarsko čisto neodvisna. Vse te tri afriške kolonije pa meje poleg tega na velikanski srednje-afriški francoski imperij. Na podlagi tega imperija je Francija šele kolonialna velesila. Saj meri celotni blok teh kolonialnih posestev 10 milijonov km² in ima približno 35 milijonov prebivalcev. Gospodarski in prometna podlaga tega velikanskega ozemlja je nedvomno Alžir, največja in najbogatejša vseh treh obalnih kolonij. Že upravno tehnično je viden poseben položaj Alžirja, ki velja kot sestavni del matične dežele ter zato tudi spada ko vsi drugi departmani pod francosko notranje ministrstvo, dočim sta Maroko in Tunis kot protektorata podrejena zunanjemu ministertvu; vse druge kolonije pa upravlja kolonialno ministrstvo.

Vse tri francoske severno-afriške posesti so danes v mogočem gospodarskem razvoju, čeprav grandiozni načrt, da bi bilo vseh pet glavnih severno-afriških pristanišč s transaharsko železnico zvezano z notranjostjo Afrike, ni še dosežen. Pač pa so avtomobilske zveze že popolnoma dovršene.

Gospodarski dvig vseh teh dežel je bil v prvi vrsti omogočen zaradi njih sijajne lege na vzhodu Atlasa. Visoko atlasko gorovje zadržuje vroči zrak iz Sahare, da vlada v vseh treh deželah skoraj isto podnebje ko v južni Franciji. Francoz se zato čuti tu kot doma in je imel tu tudi kot kolonist in naseljenec mnogo večje uspehe ko v drugih deželah. Zato so mogli tu Francozi gojiti živinorejo in kmetijstvo na isti način ko doma ter tudi dosegli velike uspehe. Brez posebnih težav so zelo dvignili proizvodnjo žita, vina, olja, a enako močno je napredovala tudi živinoreja. Skoraj tri četrtine vseh proizvodov gredo v Francijo, francoski izvoz v te tri dežele pa je še nekaj močnejši ko v Nemčijo ali Združene države Sev. Amerike. Niso pa te tri dežele važne za Francijo samo zaradi svoje agrarne proizvodnje, temveč tudi po svojih rudnih bogastvih. Imajo velika ležišča železa,

svineca, cinka in tu je tudi drugo na svetu največje fosfatno ležišče.

Vzdrževanje svobodne zveze med Francijo in njenimi severno-afriškimi posestvi je zato za Francijo življenjskega pomena. Zaradi tega je tudi Francija vsa pristanišča z velikimi stroški čim bolj izdelala in izpopolnila, da so vsa ta pristanišča Oran, Alžir, Biser-ta in Tunis kar najmoderneje izdelana. Zveza teh pristanišč s francoskimi pristanišči je odlična in tako veliko rednih zvez ko med temi pristanišči ni nikjer drugje v vsem Sredozemskem morju.

Vsa ta severno-afriška pristanišča so poleg tega po železnici zvezana tudi z atlantskimi pristanišči francoske Afrike z Rabatom in

Casablanca. Če bi bila zveza Francije z njenimi kolonijami v Sredozemskem morju pretrgana, bi torej Francija po Atlantskem oceanu še vedno imela zvezo. Seveda pa bi bila ta zveza neprimerno slabša in le bolj zasilna, a tudi mnogo predraga. Zato je razumljivo, da polaga Francija vso važnost na svobodno pot skozi Sredozemsko morje. V tem oziru je Francija popolnoma na istem ko Anglija, ki ima z Indijo zvezo tudi okoli Afrike, ki pa kljub temu polaga vso važnost na zvezo skozi Sueski prekop. Zato bo tudi Francija vzdrževala direktno zvezo s svojimi afriškimi dežalami za vsako ceno in če bi morala v ta namen napraviti tudi največje žrtve.

Italijanski gospodarski interesi v Sredozemlju

Italijani radi poudarjajo, da je sredozemsko vprašanje za Francijo in Vel. Britanijo važno, za Italijo pa naravnost življenjskega pomena. Francozom in Angležem gre le za to, da jim je zagotovljena svobodna pot skozi Sredozemsko morje, Italijanom pa je Sredozemsko morje življenje, ker je Italija vsa obdana od tega morja. Cesta in življenje, »via« in »vita«, v teh dveh besedah je po italijanskem mnenju izražena ona velikanska razlika med sredozemsko zainteresiranostjo Francije in Vel. Britanije na eni ter Italije na drugi strani.

Kakor se to vse lepo sliši, pa v gospodarskem oziru vendar čisto ne drži. Res je, da more Anglija, ki ima v rokah Gibraltar in Suez, Italiji čisto zapreti dohod in izhod iz Sredozemskega morja. Toda tudi Italija more danes prav resno ogroziti angleško morsk-zvezo od Gibraltarja do Sueza. Da bi Anglija res hotela Italiji zapreti svobodni izhod iz Sredozemskega morja, se dosedaj še ni dogodilo in verjetno je, da je Angliji svobodna pot skozi Sredozemsko morje tako važna, da bi v tem oziru brez obotavljanja sklenila z Italijo sporazum, ki naj bi zajamčil popolno svobodo plovbe po Sredozemskem morju. V tem oziru torej ni nobenih resnih za-držkov za sporazum med Francijo, Vel. Britanijo in Italijo.

Čisto z gospodarskega stališča pa je italijanska teza še mnogo manj prepričljiva. Gospodarsko trpi Italija danes predvsem zaradi pomanjkanja surovin in deviz. Večina dežel Sredozemskega morja je na surovinah revna in to se kaže tudi v italijanski zunanji trgovini. Vsa zunanja trgovina Italije s sredozemskimi državami dosega le okoli 15% vse italijanske zunanje trgovine. Vse italijanski uvoz znaša nad 13,4 milijarde lir, uvoz iz vseh dežel Sredozemskega morja pa le 1,5 milijarde. Izvoz znaša 7,8 milijarde, v dežele Sredozemskega morja pa je izvozila Italija blaga le za 1,4 milijarde. Italija potrebuje predvsem kovine, nafto in tekstilne surovine, vse te proizvode pa nabavlja v

izvensredozemskih državah. Tudi če bi bila Italija popoln gospodar Sredozemskega morja, zanj še ne bi bilo rešeno vprašanje surovin.

Podobno je z deviznimi težavami. Devize je dobivala Italija iz zunanje trgovine, tujkega prometa in pošiljk svojih izseljencev. Iz zunanje trgovine zaradi avtarkične italijanske gospodarske politike ne more dobiti Italija posebno mnogo deviz, ker avtarkija obseg zunanje trgovine znižuje. Tujski promet v Italiji nazaduje zaradi politične napetosti, ki je nastala med Italijo in drugimi državami, zlasti Francijo in Anglijo. Sporazum s tema državama bi Italiji brez dvoma dvignil dotok deviz iz tujkega prometa. Pošiljke izseljencev pa so se zmanjšale zaradi splošne gospodarske krize in se bodo še bolj zmanjšale, če bo Italija izvedla svojo namero, da repartira izseljence. Deviz pa potrebuje Italija vedno več in več, ker zahtevajo od nje španska državljanska vojna in pa investicije v njene afriške kolonije ogromnih finančnih žrtv. Le malo verjetno je zato, da bi rešitev sredozemskega vprašanja tudi v čisto italijanskem smislu gospodarsko Italiji dosti pomagala. Že celo pa ni tega pričakovati, če bi še nadalje obvladala Italijo sedanja imperialistična politika.

S tem pa prihajamo tudi do jedra vsega vprašanja. Za današnjo Italijo je sredozemsko vprašanje življenjskega pomena predvsem iz političnih razlogov, kakor je tudi zadnja misel italijanske avtarkične političnega značaja. Glavni cilj te avtarkije je, da je Italija v primeru vojne čim bolj gospodarsko neodvisna. Iz teh vidikov je treba tudi presojati italijanske aspiracije v Sredozemskem morju.

Ni izključeno pa niti to, da postavlja Italija danes svoje zahteve po nekaterih sredozemskih deželah tako močno zlasti zato, da si ustvari podlago za uspešne kompenzacije drugod in na bolj nujnih poljih. Če bi pa Italija presojala sredozemsko vprašanje zgolj iz gospodarskih razlogov, bi bil sporazum z Anglijo in tudi Francijo najbrže hitro dosegljiv.

Cilji nemške in italijanske avtarkične trgovinske politike

Na banketu, ki so ga priredili v Rimu na čast nemškemu gospodarskemu ministru dr. Funku, je najprej govoril italijanski gospodarski minister Guarnieri, ki je v svojem govoru zlasti poudarjal važnost avtarkične politike Nemčije in Italije. Nemčija in Italija imata enake gospodarske cilje, a tudi iste težave. Avtarkična politika obeh držav nikakor ne bo povzročila gospodarske osamljenosti obeh držav, temveč pušča odprte vse možnosti trgovine z drugimi državami.

Nemški gospodarski minister dr. Funk je v svojem odgovoru dejal, da je napravila italijanska avtarkična politika nanj zelo globok vtis, ker dokazuje, da Italija mobilizira vse svoje gospodarske sile, da more popolnoma zavarovati svojo gospodarsko neodvisnost.

Smo pred veliko svetovno gospodarsko spremembo, je dejal dr. Funk, in ta nas sili, da izravnamo svoje gospodarstvo s skupnimi sredstvi. V tem letu se je začela nova doba gospodarskega

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni

ROGAŠKI SLATINI

razvoja, ki bo gotovo prinesla dobre uspehe. Postavili smo se proti vsemogočnosti zlata, kredita in kapitala. Tež vsemogočnosti postavljamo nasproti napredek naših držav in silo naših narodov. Vedno bolj spoznavamo, da stare gospodarske sile na svetu — ne-sposobne za življenje — začinja-jo spoznavati nevarnost, ker ne temelje na nacionalni zavesti in ker zato tudi niso pripravljene na nobene žrtve. S tem pomagajo one same mladim narodom v boju za njih gospodarsko samostojnost in tako bodo postali revni narodi bogati, bogati pa revni. Italija in Nemčija sta v tej smeri že lani dosegle velike uspehe in moreta pričakovati v l. 1939. še nove in še večje uspehe.

Zunanja trgovina

V italijanskem kliringu je izplačala Narodna banka dne 11. januarja nakaznice do št. 21.463 z dne 1. decembra 1938, v poljskem kliringu do št. 1943 z dne 30. dec. 1938, v bolgarskem pa do št. 4369 z dne 11. junija 1938.

Bolgarski izvozni zavod je najel na Leipzickem velesejmu prostor 150 m², kjer bo razstavil vse bolgarske deželne pridelke ter priredil propagando za obisk Bolgarske.

Italija je letos pridelala le 10,5 milijona stotov oljčnega olja, dočim ga je lani pridelala 17 milijonov stotov.

Trgatev limon v Italiji je ocenjena letos kot normalna. Tendence na trgu je čvrsta. Pričakuje se, da se bodo cene nekoliko dvignile. Trenutno se zahteva v Palermu za zaboj limon 35 lir.

Znana avstrijska družba »Alpine Montan A. G.« se bo združila z nemškimi državnimi podjetji Herman Göring.

Češko-Slovaška je prodala Nemčiji skoraj ves železniški park, ki je bil na sudetskem ozemlju, in sicer 900 lokomotiv, 2000 potniških in 23.000 tovornih vagonov.

Cene živil so se v Nemčiji povečale kljub vsej strogi kontroli, kakor piše nemški časopis »Wirtschaft und Statistik«. Tako je znašal indeks za kmetijske proizvode 1. 1938. 103,2%, 1. 1938 pa 106,8%. Cene za neobhodno potrebne življenjske potrebščine so se dvignile za 3—8%, za rezan les pa za 9,4%.

Svica je povečala carine na olje, oljnat rastline in mast na 46 šv. frankov za 100 kg. Dohodke povečane carine bodo uporabili za po-cenitev domačega surovega masla.

Madžarska železniška uprava je oddala vso nabavo železniških prago-v v vrednosti 3,57 milijona pen-gov domačim madžarskim tvrdkam. Gre za nabavo 440.000 hrastovih in 400.000 bukovih prago-v. Madžarski listi naglašajo, da so prvič dobile vso nabavo madžarske domače tvrdke.

Karpato-ukrajinska vlada je v soglasju s praško centralno vlado odobrila prvi transport lesa v Madžarsko. Gre za 2500 vagonov lesa.

Vel. Britanija bo znatno povečala uvozne carine na japonsko blago, da s tem prisili Japonsko, da spoštuje trgovinske pravice drugih narodov na Kitajskem. V london-skem trgovinskem ministertvu pa tudi že pripravljajo načrt za boj-kot japonskega blaga.

Mednarodna konferenca za žito se je začela v Londonu. Na konfe-renci je zastopanih 22 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Poljska gospodarska delegacija bo odpotovala 18. januarja v Moskvo, da zaključi pogajanja o novi poljsko-ruski trgovinski pogodbi.

Proizvodnja sadnih konserv je v Avstraliji narasla lani na več ko 3 milijone zabojev. Za izvoz bo preostalo nad 2 milijona zabojev.

Sovjetska vlada je za nedoločen čas prepovedala vsak izvoz lanu, ker se bo celotna produkcija po-rabila za domače potrebe.

Zaradi prepovedi izvoza lanu iz Rusije je zelo vznemirjena tekstil-na industrija na Irskem, ki je več ko eno tretjino vsega lanu uvaža iz Rusije.

Davčni svetovalec

Pritožba drž. zastopnika proti davčni odmeri

Gosp. T. A. v R. — Državni zastopnik se je pritožil proti odmeri pridobnine. V pritožbi navaja, da je davčni odbor znižal davčni predlog za več ko 20%, česar ni bil upravičen, ker sloni davčni predlog na uradnih podatkih. Kateri so ti podatki, drž. zastopnik v svoji pritožbi ne navaja. Sedaj ne veste, kaj naj bi odgovorili na to pritožbo.

Odgovor: Ministrstvo za finance je svoječasno odredilo, da se morajo drž. zastopniki pritožiti, če davčni odbor zniža predlog za več ko 20%, že davno preklicalo. Utemeljilo je svoj preklic s tem, da morajo za vložitev pritožbe biti odločilni le stvarni razlogi. Trditve, da davčni predlog sloni na uradnih podatkih, nam je nerazumljiva, saj se ocenjeni dohodek v trgovini ne more smatrati za uradni podatek. Davčna uprava ima uradne podatke, koliko ste blaga dobili po železnici in koliko ste plačali računov po Poštni hranilnici, ne more se pa smatrati za uradni podatek tudi ocena, koliko ste pri prodaji blaga, katerega ste dobili po železnici in plačali po Poštni hranilnici, dejansko zaslužili. Davčni odbor mora pri oceni upoštevati količino tega blaga, ni pa v nikakem oziru vezan pri oceni dohodkov. Ker je pritožba nepopolna, Vam priporočamo, da pri davčni upravi vpogledate svoj odmerni spis in ugotovite, ali je točna trditev drž. zastopnika, da sloni predlog na uradnih podatkih, ker dvomimo, da je to res. Pravica vpogleda v spise je utemeljena v čl. 133 zakona o neposrednih davkih.

Plačilo kazni za nekolikovan račun

Gosp. R. O. v Lj. — Vaš odjemalec je bil kaznovan, češ da niste po predpisih kolikovali računa, katerega je dobila finančna kontrola v njegovih rokah. Sedaj zahteva odjemalec, da mu kazen plačate, ker ni on zakrivil prestopka, zaradi katerega je kaznovan.

Odgovor: V praksi se je do zdaj kaznoval vedno tisti, v čigar rokah je finančna kontrola dobila netaksirane račune. Pri tem se je porabljal čl. 51. taksnega zakona, po katerem plača redno in kazensko takso lastnik listine. Oboje se izterja od izdajatelja le, če se ugotovi, da je izterjava nemogoča pri osebi, pri kateri so se listine našle. Zakon o taksah izrečno nikjer ne določa za kazen regresne pravice lastnika napram izdajatelju listine. V kolikor naj bi izdajatelj plačal kazen, je stvar medsebojnega privatnega sporazuma. — Kolikor nam je znano, se je v zadnjem času beograjsko upravno sodišče v enakem primeru postavilo na stališče, da je samo izdajatelj dolžan plačati kazen. Po tej razsodbi mora račun taksirati trgovec ali obrtnik, kadar ga dejansko izdaja. Za netaksiranje je torej v prvi vrsti odgovoren izdajatelj, ne pa prejemnik. Člen 51. taksnega zakona bi se mogel porabiti le, če bi postavka 34. ne določala, da je izdajatelj dolžan takso plačati. — Po našem mnenju ta razsodba ni doela točna, ker se je v zadnjem letu, ko se je ponovno reformirala računska taksa, večkrat ponavljalo, da se hoče s tem, da se smatra pri računih odgovoren za takso lastnik, povečati kontrola s tem, da bodo prejemniki računa, da odvalijo od sebe odgovornost, odklanjali netaksirane račune.

Taksa se od seznamov službenih prejemkov ne plačuje

Gosp. J. K. v Kr. — V Vaši trgovini se je zgledil organ finančne kontrole, ki je zahteval, da mu pokažete pismene službene po-

godbe. Ko ste mu povedali, da nimate pogodb, je izjavil, da morate takso za te pogodbe vendarle plačati, ker imate o izplačilu službenih prejemkov sezname, ki si cer niso podpisani, vendar pa predstavljajo pismeno ugotovitev, da službeno razmerje obstoji. Prosite za pojasnilo, kako naj v tej zadevi postopate.

Odgovor: Zahteva organa finančne kontrole ni v skladu z razpisem z dne 18. jul. 1933., št. 58.153.

Sezname o prejemu plače, če so podpisani ali nepodpisani, tvorijo listine, s katerimi se dokazuje prejem plače, ki kot taka podlega pobotniški taksi. Ti sezname se pa ne morejo smatrati za službeno pogodbo, odnosno za listino, ki nadomešča službeno pogodbo, ker ne vsebujejo dogovorov, ki so bistveni za službeno pogodbo. Po navedenem razpisu nastopi takсна dolžnost za službeno pogodbo, če se v mejah naše države sestavi in

sklene listina o službenem razmerju. Država ima pravico na takso za pogodbo samo v primerih, da izrečno obstoji kaka listina o službeni pogodbi. V tem razpisu so tudi naštele listine, ki nadomeščajo službeno pogodbo, vendar plačilni sezname med temi listinami niso navedeni. Po našem mnenju Vam ni treba insinuacije organa upoštevati. Če pa napravi popis, se zagovarjate kakor navedeno.

Prijava rentnine

Davčna uprava razglasa:

Vse osebe, ki imajo dohodke od premoženjskih predmetov in premoženjskih pravic, so dolžne te dohodke napovedati v roku od 1. januarja do 31. januarja 1939. leta.

Rentnina se plača na dohodke od premoženjskih predmetov in premoženjskih pravic, ki niso zavezani zemljari, hišnemu davku, pridobnini, niti družbenemu, niti uslužbenskemu davku.

Kot taki dohodki se smatrajo posebno:

1. obresti in rente od obveznic (obligacij), ki so jih izdali država, samoupravna telesa, delniške družbe ali zakladi, če niso s posebnim zakonom tega davka oproščene;
2. obresti od dolgov kakršne koli vrste (kratkoročna, hipotekarna, menična posojila, posojila proti zadolžnici ali brez nje, — posojila na vero);
3. obresti od zaostale kupnine;
4. obresti od hranilnih vlog kakršne koli vrste;
5. začasne ali doživljenjske rente, alimentacije, užitki in prevžitki, zavarovalne rente;
6. rente (povračila, odškodnine) za odstopitev pravice izkoriščevanja patentov, avtorskega prava privilegijev, za odstopitev pravice kopanja rudnega blaga, uporabe mineralnih izvirov in podobno;
7. obresti, rente, dividende in slični ponavljajoči se prejemki iz inozemstva;
8. najemnine, zakupnine in vsakovrstni drugi dohodki od premoženja in premoženjskih pravic, ki niso zavezani nobenemu drugemu davku, n. pr. zakupnine za tovarniško, kopališčno, gostilniško in trgovinsko opremo, zakupnine za dovoljenje afiširanja, za dovoljenje prehoda čez tuje posestvo in podobno;
9. zakupnine za stavbišča in druga zemljišča, če so te večje od katastrskega čistega dohodka, brez ozira na to, kako se ta zemljišča izkoriščajo. (Prav tako je treba prijaviti zakupnine za dvorišča, čeprav so velika samo do 500 m², če so dana v zakup ločeno od poslopja).

Predmet obdačevanja je v letu 1938. stvarno doseženi dohodek. Davčne prijave morajo vložiti

upniki, t. j. osebe, ki te dohodke prejemajo. Ako se upnik nahaja v inozemstvu, mora napoved vložiti dolžnik, ki mora tudi davek plačati mesto upnika. Za one osebe pa, ki se nahajajo v inozemstvu, pa prejemajo imenovane rente od odstopljenih pravic, izkoriščanja patentov, avtorskega prava, idr. iz tuzemstva, mora napoved vložiti in davek plačati dolžnik oziroma podjetje, ki te rente izplačuje.

Po čl. 6. zakona o samskem davku morajo davčni zavezanci rentnine v napovedi navesti razen ostalih podatkov še okolnost, da li so samski, vdovci, brez otrok oziroma ločeni in koliko so stari.

Kdor napovedi ne vloži v roku, določenem v tem pozivu, bo plačal kot kazen 3% odmerjenega osnovnega davka, a 10%, če napovedi ne vloži niti na osebni poziv v roku osmih dni.

Davčnega zavezanca, ki nameroma, da bi se izognil plačanju davka, da v napovedi neresnične izjave ali zataji kak vir dohodkov, zadenejo posledice iz čl. 142. zakona.

Nepismeni morejo vložiti napoved pri davčni upravi ali občini na zapisnik.

Davčna napoved za rentnino se vloga pri oni davčni upravi ali občini, pod katero ima davčni zavezanec svoje gospodinjstvo (ne glede na kraj, kjer se nahaja premet, od čigar dohodka se plača rentnina). Gospodinjstvo se smatra, da je tam, kjer davčni zavezanec redno stanuje skupaj s člani gospodinjstva.

Obrazec davčne napovedi se dobi v davčni upravi ali občini za ceno 50 p.

Davčni zavezanec lahko zahteva potrdilo, da je napoved vložil.

Vzgojna svetovalnica društva „Šola in dom“ v Mariboru

Kakor je bilo že javljeno, je ustanovilo društvo »Šola in dom« v Mariboru na pobudo in s strokovno pomočjo Pedagoške centralne vzgojne svetovalnice, ki bo poslovala ob nedeljah od 10 do 12. ure v knjižnici Pedagoške centralne, Koroševa ulica. Prvi poslovni dan bo v nedeljo, dne 15. januarja t. l.

Vzgojna svetovalnica bo skušala pomagati s primernimi nasveti tistim staršem, ki iz raznih, njim samim znanih ali tudi neznanih razlogov nimajo zaželenih uspehov pri vzgoji svojega otroka in ki si sami ne znajo več pomagati, ker po njih uporabljana vzgojna sredstva ne zaležejo ali pa, ker je otrok sploh težko vzgojljiv. Tako se godi mnogim staršem s trmastimi, nervoznimi in razneženimi otroki. Nekateri otroci uhajajo z doma in se potepajo ali so neznošni in občevanju z ljudmi, neobičajno leni itd. Vzgojna svetovalnica bo po potrebi nudila tudi primerne nasvete za uspešnejše učenje in pokazala staršem, kako naj se otrok uči in kako naj ga podpirajo pri učenju. Nikakor pa ne bo posredovala v šolah za dosego boljših ocen. V dvomljivih primerih bo pomagala staršem pri odločitvi, če naj dajo otroka v srednjo šolo ali ne. Kljub tem nasvetom pa ni istovetna s poklicno svetovalnico, ki svetuje, za kateri poklic oz. za katero življenjsko pot naj se odloči otrok. Takšna poklicna svetovalnica posluje zaenkrat v Ljubljani in upati je, da jo v doglednem času dobimo tudi v Mariboru.

Za očete in matere, ki bi se hoteli poslužiti vzgojne svetovalnice, je pogoj popolna odepšavanja. Seveda je zajamčena potrebna diskrecija. Dobro je, ako si prej starši zabeležijo posebne značilne pojave, ki jih opažajo pri otroku in da se poskušajo spomniti na njegov razvoj v prvih življenjskih letih in zlasti na težkoče, ki so jih opazovali v prvih letih. Razumljivo je, da ne bo zadoščal en sam razgovor in da bo včasih treba pripeljati pozneje tudi otroke. Z ozirom na starost in razvojno stopnjo ter tudi z ozirom na šolo, ki jo je obiskoval oz. jo obiskuje, se bo otrok pri nadaljnjem postop-

panju dodelil predšolski, šolski ali pošolski skupini, pri katerih bodo sodelovali naslednji člani Pedagoške centralne: Ernest Vrane, Miloš Ledinek, Franjo Martine, Ema Deisinger, dr. Franjo Crnek in Gustav Šilih. V težjih primerih, kjer bo potreben natančnejši študij otroka, bo sodelovala kot psihologinja ga. Adela Prah. Po potrebi se bo pritegnil tudi zdravnik oz. bo vzgojna svetovalnica napotila starše k njemu. Vzgojna svetovalnica bo poslovala brezplačno.

Doma in po svetu

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle se je vrnil iz Romunije v Beograd. V Zürichu je bila slovesno odkrita spominska plošča na hiši, v kateri je živel kot dijak pok. Nikola Pašić. Slovesnosti se je udeležil tudi min. predsednik dr. Stojadinović.

Od kandidatov na listi dr. Mačka je bilo v vsem izvoljenih 67 poslancev, od katerih pripada bivši HSS 47, JNS 4 (med njimi Peter Živković), bivši zemljoradniški stranki 10 (med njimi dr. Čubrilo, doktor Tupanjanin in Joca Jovanović), bivši demokratski stranki 3, bivši radikalni stranki skupine Ace Stamenovića 2 (dr. Lazar Marković in Stamenović) in bivši SDS 1.

Policija v Zagrebu je odkrila ilegalno organizacijo »Hrvatska građanska zaštita« ter je 8 oseb aretirala.

Poštni minister Panta Jovanović je izjavil, da se bo v kratkem postavila v Skopju radijska postaja, ker so za to potrebni krediti že zagotovljeni. Kdaj pa dobi Maribor svojo mnogo bolj potrebno postransko postajo? Prosimo gospode poslance, da temu vprašanju posvetijo vso svojo pozornost.

Pravosodno ministrstvo je razpisalo natečaj za idejne skice za novo sodno palačo v Splitu. Prva nagrada znaša 50.000 din, druga 30.000, dve tretji pa po 12.000 din.

Novi proračun mesta Novi Sad predvideva 38 milijonov din izdatkov ter je za 3 milijone din višji od lanskega.

V Split je najavljen prihod tujih tovornih parnikov, ki bodo naložili našo koruzo. V javnih skladiščih je že okoli 200 vagonov koruze.

Izvršni odbor Jadranske Straže je pozval oblastni odbor v Beogradu, da takoj ustavi prodajo znamk, ki jih je založil, ker je to storil brez vednosti in dovoljenja izvršnega odbora.

Na svojem posestvu pri Polzeli je umrl Oskar Kaltenecker, nekdanji

Povpraševanje po lesu

Od raznih tvrdk so prišla na Osrednji lesni odsek naslednja povpraševanja:

Išče se: smrekova skorja za strojarske svrhe,

rezan les v angleških dimenzijah za izvoz v Anverso in Belgijo, železniški bukovi pragi, dolgi 2'60 m,

rdč žagan mecesen.

Ponudbe je poslati na Osrednji lesni odsek pri Zvezi trgovskih združenj, Ljubljana, Trgovski dom, tel. št. 31-97. Tam se dobe tudi vse podrobnejše informacije o teh povpraševanjih.

vsemogočni šef vsega šolstva na Kranjskem in eden glavnih germanizatorjev.

Novi železniški most čez Savo pri Zagrebu bo dokončan v oktobru 1939.

Nova delniška družba »EGO« z delniško glavnico 500.000 din je bila ustanovljena v Zagrebu. Namen družbe je opravljanje uvoznih in izvoznih poslov.

Tekstilna industrija Živojina Vukotića v Beogradu se je spremenila v delniško družbo z 2 milijonoma din kapitala. Od teh se glasi 75% na ime, 25% pa na pri-nosilca. »Jug. Kurir« poroča, da se bo obrat družbe sedaj razširil in sicer s pomočjo tujega kapitala.

V Savinjski dolini je ves hmelj razprodan. Kupljeno blago je bilo večinoma že odpremljeno, da so skladišča prazna. — Iz Vojvodine poročajo, da je zanimanje za hmelj znatno, da so se cene nekoliko popravile in da se morejo tudi za slabše vrste doseči primeroma ugodne cene. — Iz Zateca poročajo, da je ves hmelj letine 1938 razprodan.

V Novem Sadu bodo sezidali novo gledališko poslopje, ki bo veljalo 15 milijonov din. Banska uprava je že izdelala potrebne načrte. Nujno potrebno je, da bi tudi Maribor dobil čim prej novo in reprezentativno gledališko poslopje.

Poslopje sreskega načelstva v Andrijevici je pogorelo. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno. Pogorel je tudi del arhiva.

Splitški trgovec s krznom Živojin Popović je bil aretiran zaradi bankrotstva, ker je oškodoval svoje upnike za 750.000 din.

Bivša španska kraljica je prišla v Rim, kjer je gost italijanske kraljevske rodbine.

Novi češkoslovaški poslanik v Rimu dr. Cermak je bil sprejet od italijanskega kralja in etiopskega cesarja v nastopni avdenci.

Razsodba v procesu proti Nieki-schu in tovarišem je bila izrečena. Nikiesch je bil obsojen zaradi veleizdaje in zločina ustanavljanja novih političnih strank na dosmrtno ječo.

Novi ustavni načrt za Indijo je sestavil Gandhi. Sedaj se pričakuje, kako se bo o tem načrtu izjavil odbor kongresne stranke Indije.

Voditelj klajpedskih Nemcev dr. Neumann je začel organizirati v Klajpedi narodno socialistične oddelke po vzoru S. A. oddelkov. Novi oddelki se imenujejo »črne srjace«.

Politični krogi v Berlinu izjavljajo, da je pred dnevi v velikih listih objavljeno besedilo nemško-italijanske vojaške zveze falzifikat.

Neznane je iz velike daljave streljal na zasebno stanovanje uradnika nemškega konzulata v Amsterdamu. Ko je policija iskala napadalca, so začeli padati streljati tudi na poslopje pisarne tajništva. Nemški poslanik je zaradi tega energično protestiral pri nizozemski vladi.

Tudi v Sovjetski Rusiji povzroča ukrajinsko vprašanje vedno večje preglavice. Šef GPU je odredil v Ukrajini mobilizacijo vseh čet GPU.

Med donskimi kozaki se je začelo močno gibanje, da se pridružio gibanju za politično osamosvojitve Ukrajine. — V finančnem odboru poljskega sejma je bila zopet velika ukrajinska debata.

Ukrajinski poslanec Zelevljec je napadal poljsko vladu, ker čisto napčno gleda na ukrajinsko vprašanje. Tudi izven Poljske živi mnogo Ukrajincev, ki hočejo doseči svojo samostojnost. Poljski interesi bi se prav lahko spravili v sklad z interesi Ukrajincev. Poljski poslanci so proti temu govoru ostro protestirali ter se je morala seja prekiniti.

Maršal Čangkašjek je dobil od 25 kitajskih generalov brzojavke, v katerih zahtevajo odločno nadaljevanje vojne z Japonsko.

Pokrajinski namestnik v Avstriji je odredil, da se morajo do konca januarja v Avstriji popisati in inventarizirati vse umetnine po samostanih in cerkvah Avstrije. To da je potrebno, da se prepreči prodaja teh umetnin v tujino.

A. Šarabon
LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Veleprazarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzovjavni nastov:
ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Denarstvo

Tečaj klirinške marke padel

Po dogovoru z Nemškim obratniškim zavodom bi morala Narodna banka vzdrževati tečaj klirinške marke v višini 14'30 do 14'70 din. Ker pa so naše terjatve proti Nemčiji mnogo preveč narasle, ni mogla Narodna banka več vzdrževati tega tečaja. Posledica tega je bila, da je tečaj nemške marke padel, in sicer na ljubljanski borzi na 14'20, nato pa na 14'— in celo na 13'90, v Beogradu pa celo na 13'70—13.90.

Samo zakaj pridejo take spremembe vedno čez noč in tako nepričakovano?

Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke z dne 8. januarja so zabeležene naslednje spremembe (vse številke v milijonih din):

Zlata podloga se je povečala za 0'74 na 1.910'36,

devize izven podloge so padle za 34'0 na 609'5.

Vsota kovanega denarja je narasla za 0'54 na 330'55.

Posojila so se skupno zmanjšala za 23'4 na 1.747'9, in sicer so padla menična za 10'85 na 1.696'8, lombardna pa za 12'5 na 51'1.

Razna aktiva so se znižala za 22'05 na 2.125'4.

Obrtok bankovcev se je zmanjšal za 134'8 na 6.758'8, zato pa so obveze na pokaz narasle za 93'2 na 2.166'5.

Razna pasiva so se zmanjšala za 41'6 na 191'1.

Skupno kritje se je zvišalo od 27'22 na 27'35%, samo zlato pa od 27'06 na 27'20 odstotka.

Obratna mera je ostala nespremenjena.

Narodna banka je zopet spreminila svojo devizno politiko in je sedaj sporočila, da morajo odslej odstopiti izvozniki Narodni banki po uradnem tečaju le eno četrtino svojih deviz. Te večne spremembe deviznih predpisov pač niso v korist gospodarskemu življenju.

Na beograjski borzi so bili doseženi dne 12. januarja za drž. vrednostne papirje naslednji tečaji: vojna škoda 473—474, 4% agrarne obveznice 60'75, 6% begluške 90'50 do 91'—, 6% dalmatinske 89'— do 89'50, 7% investicijske posojilo 100 do 101, 7% Blair 91—91'25, 8% Blair 97'50 do 100'—.

Delnice Narodne banke so bile po 7800, delnice PAB po 228 do 230 dinarjev.

Na borznem sestanku dne 11. januarja v Beogradu je prodajala Narodna banka angleške funte po 260 din, torej za 2 din ceneje kot doslej.

Guvernerji balkanskih narodnih bank se sestanejo v Beogradu dne 17. t. m. na dvodnevno zasedanje.

Gornjesavinska posojilnica v Mozirju je zvišala obrestno mero za stare vloge od 2 na 3%.

Varčevati in delati!

Kdor se je odločil za trgovski poklic, ta se ni odločil za lahek poklic, ta se je odločil za poklic neprestanega dela in neprestane čuječnosti. Res je, da se v trgovskem poklicu dosegajo lepi uspehi in da si more v tem poklicu človek pridobiti dobro socialno pozicijo. Toda ne vsak, temveč samo tisti, ki se ves posveti poklicu, ki dela več, kakor pa je samo njegova predpisana dolžnost. Kdor tako ne dela, ta tudi ne pride do uspehov in propade.

Kdor se odloči za trgovski stan, ta se odloči že zgodaj in najtežje je ravno v tem, da mora že mlad vajenec pokazati tisto voljo in tisto resnost, ki je za trgovski stan neobhodno potrebna. A ravno nad vajenca pride dostikrat tako mnogo težav, da jih niti bolj odrasel človek skoraj ne bi mogel premagati. A premagati jih je treba, ali pa so zaigrani vsi prejšnji napor in vsa že prestana trpljenja. A tudi mlad trgovski pomočnik mora imeti silno voljo, da vzdrži vse težave in še napreduje. Kolikokrat je treba po težkem celodnevem delu sesti še h knjigam, da človek ne zaostane in da je vedno o vsem potrebnem poučen.

Naj pa bodo te težave še tako velike, vendar se izplača, če jih človek prenese, ker jih prenese za sebe, kajti vse te težave so samo neobhodno potrebna šola za tisti čas, ko se trgovski pomočnik osamosvoji in ko začne delati za svoj račun. Takrat pride čas, da prejema obresti za ves prestani trud, za vse nabrane izkušnje in za vse pridobljeno znanje.

Zato je treba tudi vedno misliti na svojo osamosvojitvev in na čas, ko postane trgovski pomočnik šef lastnega podjetja. V ta namen pa je treba varčevati in se učiti, ne prestando učiti. Čim bolj je kdo varčen, tem prej se bo mogel osamosvojiti. Čim z manjšim kreditom se bo mogel etablirati, tem bolj gotovo bo dosegel uspeh. Pri današnji ostri konkurenci ni za sluzček tako velik, da bi se mogle plačevati visoke obresti.

Prav tako je z znanjem. Kdor ima vedno odprte oči, kdor vedno bistro vse opazuje, ta pozna trgovino, ta se je dobro pripravil za čas, ko bo sam vodil podjetje. Ta je porabil svojo vajensko in pomočniško dobo za sebe. Kdor pa naredi le to, kar je njegova neizogibna dolžnost, kdor misli le na

Deutsche Bank je kupila od »Vereingte Industrieunternehmung A. G. (VIAG)« četrti del delnic Österr. Creditanstalt-Wiener Bankverein ter bo imela s tem sodočujoč vpliv na ta največji dunajski denarni zavod.

Trgovskemu naraščaju!

čas, ko se trgovina zapre, ta je slabo uporabil svojo učno in pomočniško dobo, ta je pozabil na svojo lastno bodočnost.

Naj bodo težki trenutki v vajenski in pomočniški dobi, vendar niso tako težki, da se jih ne bi moglo prenesti, ker vsi trenutki pomenijo zdravo in koristno šolo. In ta šola bo enkrat nosila tem

več obresti, čim bolj trda je bila. Zato se ne bati te šole, temveč vedno se zavedati, da bo na vse zadnje pripomogla k uspehu.

Varčevati in delati! Za mladega človeka nič kaj prijetni besedi, za bodočega trgovca pa neobhodno potrebni. Kdor teh besedi ni spoštoval, ni postal trgovec in če je postal — ni ostal dolgo.

Praktični nasveti

Pazite, kako se dele reklamne tiskovine!

Mnenja o uspehu reklamnih letakov so deljena, dasi je gotovo, da imajo tudi letaki svoj uspeh. Ti letaki so opozorilo na neko posebno blago in imajo tudi svojo sugestivno silo, ker človek navadno vsako reč prej prebere, preden jo vrže proč. Zlasti včasih pa so letaki sploh najboljša reklamno sredstvo, če se n. pr. hoče hitro opozoriti na neko posebno priliko.

Seveda pa imajo letaki smisel le takrat, če se tudi resnično razdele med ljudi. In na razdeljevanje letakov se navadno mnogo premalo pazi. V tiskarni se trgovec pazi, da je letak dobro izdelan, ko pa dobi vse izdelane letake, pa dostikrat najame za raznašanje letakov prvega človeka, ki mu pride pod nos. Če ga še slabo plača, potem se bo skoraj gotovo zgodilo to, da bo mislil raznašalec le na to, kako bi čim prej letake razdelil. Če jih bo nosil po hišah, bo dal v vsak pisemski nabiralnik po 3 ali več letakov namesto enega samega. Če jih bo raznašal po ulici, jih bo dajal vsakomur in tudi ljudem, za katere mora vedeti, da letaka sploh ne bodo prebrali. Tako dobe dostikrat največ letakov otroci, ki sploh niso kupec.

Letaki morejo biti zelo koristni, če se res dobro razdelijo. Zato pazite predvsem na to, kako se letaki dele med ljudi, ker od tega je v prvi vrsti odvisen ves njihov uspeh.

Rešite se balasta v trgovinah!

V vsakem podjetju se v letih nabere silno mnogo balasta. Zlasti se to vidi, kadar je selitev. Nekateri se takrat silno čudijo, ko vidijo, kakšne stvari so shranjevali. Če je ta balast skrit, da ne pada nikomur v oči in da ni v napotje, potem se ni tako hudo. Zelo neprijeten pa more postati balast, ki ovira svobodo gibanja v trgovini ali ki celo prikriva očem gledalcev dobro blago.

Mesto za balast je na dnu ladje, da ga sploh nihče ne vidi. Prav tako skrit mora biti balast tudi v

trgovini. Niti opaziti ga nihče ne sme, ker balast škoduje tudi ugledu trgovine. Samo preudarite, kaj si mora misliti odjemalec, če vidi v trgovini poleg najnovejših predmetov stvari, ki so že davno ne le iz mode, temveč ki jih sploh nihče ne uporablja. Takšen balast bo vtisnil trgovini pečat zastarelosti in marsikateri kupec bo samo zaradi tega izgubljen.

Balast pomeni na vse zadnje čisto zgubo. Balast se ne da več spraviti v denar. Tisti, ki pazi, da nima balasta, bo zato gledal na to, da proda blago še prej, preden postane čisti balast. Čim prej se kdo reši balasta, tem manj bo imel izgube, tem lepše bo izgledala njegova trgovina, tem več bo privabil kupecev. To pa je tudi v vsakem primeru glavno.

Naše terjatve proti Nemčiji padle

Zadnji izkaz Narodne banke z dne 5. januarja o stanju naših kliringov navaja velike izpremembe. Tako so se znižale naše terjatve proti Italiji za skoraj 5 milijonov, proti Nemčiji za 19'5, dočim so proti Poljski narasle za 1'6 milijona din. Znatno pa je narasel naš dolg proti Romuniji. Gibanje kliringov kaže spodnja tabela (vse številke v milijonih dotične valute):

Aktivni kliringi:	5. 1. 31. 12.
Bolgarska din	1'81 1'84
Italija din	28'34 33'13
Nemčija RM	25'67 27'03
Poljska din	4'59 2'99
Turčija din	18'49 18'56
Španija pezeta	2'93 2'93
Pasivni kliringi:	
Belgija belg	2'47 2'47
Madžarska din	19'68 21'27
Romunija din	14'88 10'74
Češkoslovaška Kč	143'47 142'47
Švica šfr.	3'33 3'66

Velik dvig poljskega izvoza v francoske kolonije

Poljski izvoz surovin in premoga v francoske afriške kolonije je v zadnjem času nekoliko nazadovale, zato pa se je tem bolj dvignil izvoz agrarnih proizvodov, zla-

sti živil in surovega masla v Tunisu in Maroku. V večji količini izvažajo Poljska v Maroko tudi meso in gnač. Izvoz stekla se je povečal za štirikratno in močno je narastel tudi izvoz obutve. Poskus, da bi se utrdila v afriških francoskih kolonijah tudi poljska tekstilna industrija, se ni obnesel.

Položaj na sladkornem trgu se je zboljšal

Na zadnji seji mednarodnega kartela za sladkor v juliju je vladalo zelo slabo razpoloženje, ker so se morale po vrsti vse izvozne kvote zmanjšati. V celoti so se kvote znižale za 77'57%, od 1 milij. 578.934 din na 354.179 ton. Od takrat pa se je položaj znatno zboljšal ter so se cene dvignile, da so dosegle nivo iz leta 1937. Vse države pa tega zvišanja cen ne odobravajo, ker se boje, da bi mogle cene znova pasti in povzročiti novo zmedo. Na seji mednarodnega kartela, ki se je začela včeraj v Londonu bodo izvolili tudi novo kartelno vodstvo.

Sejmi

- 15. januarja: v Trbovljah.
- 16. januarja: v Vinici pri Crnomlju.
- 17. januarja: v Cerkljah, Kostanjevici, Uncu, Vidmu-Dobropolju, Ormožu, Ptuj, Kapelah pri Brezicah, Petrovčah, Slovenski Bistrici, Dolnji Lendavi.
- 18. januarja: v Ljubljani, Celju, Ptuj.
- 19. januarja: v Šmihelu-Stopičah, Turnišču.
- 20. januarja: v Kočevju, Mariboru, Sv. Lenartu v Slov. goricah, Beltincih.
- 21. januarja: v Ljubljani, Gradcu, Višnji gori, Brezicah, Celju, Trbovljah, Teharjih, Vidmu.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 11. januarja objavlja: Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o medicinskih fakultetah na univerzah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani — Načrt za amortizacijo 3% njih obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov za proračunsko leto 1938/39 — Odločbo o posebnih taksah za potrdila, ki jih izdaja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine — Odločbo o stopnji »Stručne proizvodne ugostiteljske šole« v Zagrebu — Spremembo in dopolnitev čl. 4. pravilnika o carinskih posrednikih — Dopolnitev pravilnika o carinskih posrednikih — Podaljšavo trgovinskega sporazuma z Madžarsko — Razpored v državnem svetu za l. 1939 — Odločbo o razmejitvi župnij Dobova in Kapele — Spremembe v staležu državnih in banovinskih službenec v območju dravske banovine.

Zgodovinske beležke o kartelih in monopolih

(Konec.)

Tudi v Franciji so se ponovno izdali zakoni proti kartelom. Na drugi strani pa je francoski zakonodavec v posameznih primerih proizvajalce naravnost prisilil, da so ustanovili neke vrste obvezne kartele. Tako je na primer l. 1801. pariški prefekt Dubois na izrečno povelje Napoleona organiziral obvezno združenje pekov. Najprej je bilo njih število določeno na 641, nato pa znižano na 560, ker je bila konkurenca med peki preveč močna. V nadomestilo za prežete privilegije pa so se morali peki zavezati, da bodo pekli kruh po cenji in kakovosti, kakor je to predpisal pariški prefekt. V letih 1801. do 1811. je pariška vlada združila v podobnih obveznih združenjih tudi razne druge proizvajalce.

V Napoleonovem kazenskem zakonu iz l. 1810. so bili označeni vsi dogovori za skupen dvig cen kot protizakoniti. Vsa dejanja v

svrhu umetnega zvišanja normalnih tržnih cen so se smatrala po § 419. kazenskega zakona kot prekrški ali prestopki. Čl. 419 le malo spremenjen z zakonom z dne 3. decembra 1926 je še danes v veljavi ter dokazuje ozko in nepretrgano zvezo med najstarejšim protikartelnim zakonom, kakor se je skristaliziral v Zenovem zakoniku, z enako moderno zakonodajo. Sindikat premoga, ki se je ustanovil l. 1838. v loirskem okraju, se je v naslednjih letih razširil ter kasneje povzročil ustanovitev monopola francoskih premogovnikov. Leta 1852. pa ga je vlada na podlagi veljavnih zakonov ter zaradi ostrih zahtev javnosti razpustila.

Podobno stanje se je razvilo tudi v Belgiji, vendar pa s to razliko, da je bila l. 1866 odpravljena zakonska določba, ki je bila skladna s čl. 419 Napoleonovega kazenskega zakonika in da je bilo z zakonom prepovedano samo zviševanje in zniževanje cen živil ali drugega blaga, ki je bilo pridobljeno s prevaro. V tem zakonu se izrečno naglašja, da ni

kaznivo kopičenje blaga niti dogovarjanje med proizvajalci, da bi z zmanjšanjem proizvodnje dosegli zvišanje cen.

Zaključek

Ta kratki pregled zgodovine monopolskega in kartelnega gibanja dokazuje dejstvo, da današnji karteli in trusti niso moderen gospodarski pojav, temveč da pomenijo samo fazo enega in istega gibanja, ki ima svoj začetek med Fenici in v drugih državah starega veka ter sploh povsod, kjer je bila mogoča svobodna konkurenca.

Polagoma pa se je hkrati s spremembo gospodarskih razmer spremenila tudi tehnika tega gibanja. Z razvojem komunikacijskih sredstev, s prehodom od lokalnih trgov na nacionalne ter kasneje še na mednarodne, z mehanizacijo industrije in proizvodnjo na veliko se je to gibanje razvilo v razne oblike. Karteli za cene, ki so obstajali od pamtikeva, obstajajo še danes. Karteli, ki so temeljili na kontingentih in na

omejevanju proizvodnje in prodaje so bili v svoji moderni obliki znani že v tretjem in četrtem stoletju. Misel zvišanja cen je v najmodernejši dobi, ko ni zadostovalo več, da se nakupuje samo blago, izpopolnjena s tem, da se kupujejo tudi tvornice ali da se na drug način doseže koncentracija proizvodnje. Toda niti ta koncentracija proizvodnje ni čisto nova. Talet iz Mileta, ki je vzel v zakup vse stiskalnice olja v deželi, je na ta način monopoliziral vso proizvodnjo oljčnega olja. Približno 2500 let kasneje je uporabil isto metodo Kreuger. Organiziral je svoj svetovni monopol ter v ta namen vzel v zakup ali kupil skoraj vse tvornice vžigalic v Evropi in v Ameriki. Današnji karteli delajo prav tako in včasih nakupijo vsa konkurenčna podjetja, da bi dosegli cilj, za katerega je bilo nekdanje dni zadosti, da se je nakupilo samo blago.

Zgodovina kartelov dokazuje tudi to, da se ti ne morejo ločiti od svobodne konkurence. Ta je dejanski izvir kartelov in monopo-

lov. Danes, ko smo pred starim vekom za 2000 let bogatejši na izkušnjah, vemo, da karteli in monopoli niso — kakor je mislil Aristotel — neka umetna ovira svobodni konkurenci, temveč naravna in neizbežna posledica svobodne konkurence.

Naravna in ozka zveza konkurence s karteli in monopolom pojasnjuje tudi drugo važno dejstvo, ki je dokazano po zgodovini, da so namreč učinkovito vsi protimonopolski in protikartelni zakoni brezuspešni. Tisočletja stalno prepovedani z največjimi kaznimi, pa tudi s smrtno kaznijo, vendar niso prenehali, temveč vedno znova nastajali. In drugače tudi biti ne more. Dokler bo veljala načelo svobodne konkurence, tako dolgo tudi ni mogoče preprečiti sporazuma med konkurenti. Čas bi bil, da to tudi mi upoštevamo in da namesto protikartelnih zakonov raje reguliramo kartelne in monopolne organizacije in s tem preprečimo, da bi bili karteli in monopoli v škodo javnosti in narodnega gospodarstva.

Tržna poročila

Žitni trg

Na domačem pšeničnem trgu je položaj nespremenjen. Svobodne cene se gibljejo med 158—160. Prizad plačuje še nadalje po 160 dinarjev. Dne 10. januarja je Prizad zopet storniral nakup 31 vagonov. Izvozna pariteta proti marčnemu terminu v Liverpoolu 56'60, proti Rotterdamu 62 oz. na bazi efektivnega blaga 70.

Tudi na tujih borzih ni sprememb in so tečaji čvrsti.

Na domačem koruznem trgu je tendenca mirna. Povpraševanje je znatno popustilo, ponudba pa se javlja le iz druge roke. Cena za posušeno koruzo pariteta Indija je nespremenjena na 113—114 din, surova koruza pa po 103 din. Izvozna pariteta proti marčnemu terminu v Rotterdamu 99'50, za efektivno blago pa 106'50.

Na tujih trgih je bil položaj nekoliko medlejši, ker so tečaji popustili.

Žitne cene na ljubljanski borzi

dne 12. januarja 1929.		od	do
Koruza:		din	din
času primerno suha, s kvaliteto garancije, franko nakl. postaja, plačljivo proti dupl. umetno sušena, franko naklad postaja, plačljivo proti duplikatu	106'—	108'—	
Pšenica:	116'—	118'—	
nova, južnobanatska, 77/78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plač. proti dupl., franko naklad postaja	100'—	162'50	

TRGOVCI,

VISOK ZASLUŽEK!

Nudim Vam, ako naročite reklamne čokoladne garniture »JADRAN« na dobitke: 1 dinarske garniture po 800 kom. čokolad za din 620— (zaslužek din 180—);

1/2 dinarske garniture po 1000 komadov velikih napolitank, in posebej še 100 velikih čokoladnih in 100 igračk-dobitkov, tako da dobi vsak 5 kupec še posebno nagrado in zadnji krasno namizno uro za din 390— zaslužek din 110—);

1/4 dinarske Sportista garniture po 1000 velikih napolitank s 30 albumi, v katere se lepijo slike, ki so v napolitankah in 2 veliki usnjeni nogometni žogi kot nagrade za din 390— zaslužek din 110—).

Vse franko Vaša postaja po povzetju.

»Jadran« čokoladne garniture Vam nudijo najvišji zaslužek, so od vseh najboljše sortirane in so dober prodajni slager. Poskusno naročilo Vas bo prepričalo.

Samoprodaja za dravsko banovino

DOLINŠEK VITOMIR, CELJE

nova, gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko naklad, post. 162'50 165'—

Ječmen:

novi, bački in sremški, 64/65 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko naklad, post. 155'— 157'50

Oves:

novi, bački, sremški in slavonski, zdrav, suh, rešetan, plač. proti duplikatu, franko vagon naklad, postaja 170'— 172'50

Rž:

nova, bačka, 72 kg, 2%, zdrava, suha, rešetana, plač. proti duplikatu, franko vagon naklad, postaja 145'— 147'50

Ajda:

nova (štajerska), zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko vagon slov. nakladalna postaja 125'— 130'—

Mlevski izdelki:

Moka:

nova, pšenična 0g, banatska post. ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu 250'— 260'—

nova, pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu 255'— 265'—

nova, pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu 235'— 245'—

nova, pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu 215'— 225'—

nova, pšenična 6, bačka postaja, ekskl. prom. davek, plačljivo proti duplikatu 195'— 205'—

Otrobi:

pšenični, debeli v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 110'— 112'50

pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 100'— 102'50

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 12. januarja 1929.		od	do
Smrečka, jelka:		din	din
Hlodi I., II., monte	130'—	170'—	
Brzozavni drogovi	120'—	160'—	
Bordonali merkantilni	160'—	180'—	
Filerji do 5/6"	180'—	200'—	
Trami ostalih dimenzij	170'—	190'—	
Skorete, končne od 16 cm dalje	395'—	425'—	
Skorete, paralelne od 16 cm dalje	455'—	485'—	
Skorete, nožerne od 10—15 cm	380'—	410'—	
Deske plohi kon. od 16 cm dalje	330'—	360'—	
Deske plohi par. od 16 cm dalje	370'—	400'—	
Brusni les za celulozo	120'—	140'—	
Kratice za 100 kg	39'—	43'—	

Bukev:
Hlodi od 30 cm naprej, I., II. 90'— 130'—
Hlodi za furnir, čisti, od 40 cm naprej 200'— 230'—
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte 250'— 290'—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II. 420'— 500'—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte 320'— 370'—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II. 525'— 635'—

Hrast:

Hlodi I., II., premiera od 30 cm dalje 200'— 300'—
Bordonali 750'— 850'—
Deske-plohi, boules 820'— 920'—
Deske-plohi, neobrobjeni, I. in II. 700'— 780'—
Deske-plohi, ostrorobi (podmree) 800'— 900'—
Frizi I./II., širine 5. 6 in 7 cm 730'— 820'—
Frizi I./II., širine od 8 do 12 cm 830'— 930'—

Oreh:

Plohi, neparjeni, neobrobjeni I., II. 800'— 900'—
Plohi, parjeni, neobrobjeni, I., II. 1000'— 1100'—

Brest:

Plohi, neobrobjeni I., II. 470'— 510'—

Javor:

Plohi, neobrobjeni I., II. 590'— 600'—

Jesen:

Plohi, neobrobjeni I., II. 800'— 900'—

Lipa:

Plohi, neobrobjeni I., II. 450'— 550'—

Parketi:

hrastovi, za m² 58'— 68'—
bukovi, za m² 35'— 45'—
Zelesu, pragi 2'60 m 14x21

hrastovi, za 1 komad 39'— 48'—
bukovi, za 1 komad 23'— 28'—

Drva:

bukova, za 100 kg 12'50 14'50
hrastova, za 100 kg 9'50 11'50

Oglje:

bukovo, za 100 kg 41'— 51'—

Tržne cene v Celju

dne 1. januarja 1929.

Goveje meso (cena mesa je mišljena s priklopi): 1 kg volovskega mesa od din 10—12, kravjega 10, vamping 6, pljuč 5, jeter 10, ledvic 12, loja 6—7.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od din 12—14, jeter 16—18, pljuč 10.

Svinjina: 1 kg praščjega mesa od din 15—18, pljuč 10, jeter 10, glave 9, slanina: 17—18, slanina na

ZAHVALA

Podpisani se iskreno zahvaljujem Trgovskemu dobrodelnemu društvu »POMOČ«, reg. pom. blagajni v Ljubljani za izplačano posmrtnino po moji umrli ženi Alojziji Kalar, trgovki na Viču pri Ljubljani. Kako koristna je ta ustanova naj navedem le, da je bila pokojna stara komaj 35 let, zapušča mi tri nedolžne otroke. Zato priporočam društvu »POMOČ« vsem trgovcem in trg. pripadnikom: saj ne vemo ne ure, ne dneva — mladi ali stari — kdaj nas pobere smrt. S članstvom pri »POMOČ« pa zagotovite svojem prvo najnujnejšo pomoč ob svoji smrti. V Ljubljani 12. januarja 1929. Valentin Kalar, mož.

SVILENE RUTE na debelo pri Franc Dobovičnik CELJE

Šivalni stroji s tovarniško garancijo Trgovci popust! SPLOŠNA TRGOVSKA d. z o. z. LJUBLJANA Tyrševa cesta 33

debelo 16, suhe slanine 20, masti 18—19, šunke 22, prekajenega mesa 17—20, prekajenih parkljev 9, prekajene glave 12, jezika 22. Klobase: 1 kg krakovskih din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 20, posebnih 20, tlačenih 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, braunšviških 10, salami 45 do 50. Perutnina: piščanec din 12—25, kokoš 20—30, raca 18, gos 50, puran 70—90, domači zajec 5—15. Divjačina: divji zajec din 25. Ribe: 1 kg krapa din 14, postrv din 50. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka din 2, kisle smetane 10—12, 1 kg surovega masla 24—28, čajnega masla 30—36, masla 24, bohinijskega sira 24—28, trapistovskega sira 16—28, pol ementalnega sira 30, sirčka 6—7, eno jajce 1 do 1'10. Kruh: 1 kg belega kruha din 4'25, polbelega kruha 3'85, rženega kruha 3'85, črnega kruha 3'60, žemlja mala 0'50, velika 1, bela štruca v teži 47 dkg din 2, v teži 94 dkg din 4, polbela štruca v teži 52 dkg din 2, v teži 104 dkg din 4, ržena štruca v teži 52 dkg din 2, v teži 104 dkg din 4, črna štruca v teži 56 dkg din 2, v teži 112 dkg din 4. Sadje: 1 kg jabolk din 4—6, orehov 10, luščenih orehov 32, suhih češpelj 9—12, suhih hrušk 7, limona din 1.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko din 84, Santos 56, Rio 52, pražene kave 64—98, čaja 90—130, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15'50, sladkorja v prahu 16, medu 20, kavne primesi 19, riža 5'50—12, 1 liter namiznega olja 14, olivnega olja 17—31, bučnega olja 13, kisa 3—4, petroleja 7, spirita denat. 11, 1 kg soli 2'75, popra 40—44, paprike 20, sladke paprike 36, testenin 7—10, mila 9 do 12'50, karbida 8'50, sveč 14—15, kvasa 32—36, marmelade 10—24, sode za pranje 2.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 na debelo din 3'25, na drobno 3'50, št. 0 na debelo 3'25, na drobno 3'50, št. 2 na debelo 3'10, na drobno 3'30, št. 4 na debelo 3, na drobno 3'20, št. 5 na debelo 2'85, na drobno 3'—, št. 6 na debelo 2'50, na drobno 2'75, ržene enotne moke na debelo 3'—, na drobno 3'50, pšeničnega zdroba 4, koruznega zdroba 2'25, pšeničnih otrobov na debelo 1'75, na debelo 2, koruzne moke 2'25, ajdove moke na debelo 5, na drobno 5'50, kaše 4'50, jesprenja na debelo 4, na drobno 4'50, ovsenega riža 7.

Žito: q pšenice din 190, rži 190, ječmena 190, ovsa 180, prosa 255, koruze 140, fižola 200—350, graha 1000, leče 800—1200.

Kurivo: q premoga, črni trboveljski din 36—38, črni zabukovski 31 do 34 do 35, iz Hude jame 34—38, rjavi 20—22, m³ trdih drv 100, 100 kg trdih drv žaganih 24, m³ mehkih drv 70, 100 kg mehkih drv žaganih 22, 1 kolobar mehkih drv 4'50. Krma: q sladkega sena din 70, polsladkega sena 65, kislega sena 60, slame 45, prešana stane 5 din več.

Zelenjava: 1 kg endivje din 6—8, glava endivje 0'50 do 1, 1 krožnik motovilca 2, 1 kg radiča 12, poznega zelja 1'50—2, kislega zelja 3, ohrovtja 3, karfijska 8, koleraba 0'50, 1 kg kolerabe 3—4, 1 krožnik špinacije 2, 1 kg špinacije 8, 1 kg čebule 4, česna 8, krompirja 1, repe 1, kisle repe 2.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

Radio Ljubljana

Sobota dne 14. januarja. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Socialni razvoj Zagorja (Arnost Adamič) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Beseda k prazniku (F. S. Finžgar) — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: »Kar po domače.« Iz kmečkih zgodb in šal Fridolina Zolne. Zbral in za radio pripravil Fran Milčinski ml. — Izvajajo člani rad. igralske družine, sodelujejo Fantje na vasi. — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 15. januarja. 8.00: Plošče — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 8.45: Verski govor (dr. Vilko Fajdiga) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Kozaki pojo (plošče) — 9.30: Oddelek godbe »Sloga« — 10.30: V svitu božica. Vokalni in orkestralni koncert. Sodeluje Radijski komorni zbor in orkester — 12.00: Plošče po željah — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Pevski koncert: Jože Gostič, član zagrebske opere, pri klavirju prof. Lipovšek — 14.00: Plošče — 17.00: Kmečko gospodarstvo pri nas in njegova povezanost s svet. tržišči (ing. Mežan) — 17.30: Sodelujeta Sornov kvartet in ruski sekstet — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Radijski orkester — 21.15: Pesmi skladatelja A. Dvoraka poje gđc. Vida Rudolf, pri klavirju prof. M. Lipovšek — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Ponedeljek dne 16. jan. 12.00: Koncert radijskega šramla — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Uverture in fantazije (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 18.20: Šramli igrajo (plošče) — 18.40: Sv. Rok pri Jelšah (vseuč. prof. dr. Fr. Stele) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Večer Antona Lajovića. Sodelujejo: ga. Pavla Lovsetova (samospjevi), prof. M. Lipovšek (spremljava), Slavko Osterc (predavanje) in radijski orkester — 21.30: Plošče: Elgar: Godalni kvartet — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije Emona.

Trgovci! Visok zaslužek!

V Vašem lastnem interesu je, da v Vaši trgovini forsirate prodajo »AGA« za masažo s smrekovim ekstraktom. — Nudim Vam najvišji mogoči zaslužek in posebno novoletna darila

Zahtevajte cenik!

„AGA“ za masažo

Samoprodaja za dravsko banovino

Dolinšek Vitomir

Celje

Naipopolnejši žarometi proti megli in ostali avtomaterial

M. BAHAR - LJUBLJANA Celovška c. 38 — Telefon 22-92

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA Wolfova ulica šte. 4 Telefon 33-80

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi poizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrance, journalet, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

Šivalni stroji s tovarniško garancijo

VERTAS

Trgovci popust!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z.

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 33

TRGOVCI!

Damske in otroške predpasnike od navadnih do najfinejših kvaliteta izdeluje na veliko tvrdka

F. I. GORIČAR

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 39

Izvrsten kraj, lepi vzorci! Zahtevajte ponudbe!